

Slovenski št. 11 v čebelar

letnik CXII – november 2010

ISSN 0350-4697

APIMEDICA &
APIQUALITY
FORUM 2010

S čebelami do zdravja

www.apimedita.org

Delo čebel vpliva na celoten ekosistem

**Povabilo k včlanitvi v Priznano rejsko
organizacijo za kranjsko čebelo**

Odmevi s Foruma Apimedita & Apiquality 2010

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307

GSM.: 031 351 964

e-pošta: robineli@siol.net

WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

ČEBELARSTVO - IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME - TRGOVINA

NOVO!

ČEBELARSKE KEMIKAJIJE

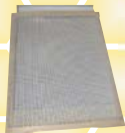
oksalna kislina, mravljična kislina 85%, mravljična kislina 60%, mlečna kislina, očetna kislina, timol, c-vitamin, natrijev hidroksid-lug, jodova tinktura, parafinsko olje, žvepleni zakad, kalijev nitrat

ODTOČNA PIPA

ŽIČNA MATIČNA REŠETKA

TESTNA MREŽA

DOZIRNA BRIZGA

VSE ZA OBNOVO PANJEV

IZDELUJEMO:

- hladno valjane satnice
- žične matične rešetke
- rogljičene satnike AŽ
- satnike LR, LR 2/3
- testne mreže
- plastična obešala
- plastična razstojšiča
- kozice 11 in 14 satne
- usipalnice lesene
- plastične odtočne pipe
- lovilce rojev-lesice
- smukalce za cvetni prah
- zaščitne obleke in Rokavice
- čebelarске lopatke
- prečne zapore
- vijake za prečne zapore

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO PRIZNAMO 4% POPUST PRI GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 50 EUR V NAŠI PRODAJALNI.

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE

(05) 368 45 80, (05) 368 45 81

GSM 051 614 683

www.kipgo.net; kipgob@gmail.com

-TOČILA
-OMETALNIKI
-KOMBINIRANA POSODA
ZA ODPIRANJE SATOV IN
KUHANJE VOŠČIN
-ČRPALKE
-GRELCI MEDU
-PANJI IN OPREMA
-ZAŠČITNA OPREMA
-MLIN ZA SLADKOR
-POSODE ZA MED...

MEŠALNIK ZA KREMNI MED

-vrtanje ročice
-vrtanje posode
-odstranljiva posoda
možnost uporabe več posod

STROJ ZA ODKRIVANJE SATJA
-ZA AŽ SATE
-ODKRIVANJE OBEH STRANI HKRATI
-NOŽI GREDO TUDI POD OKVIR, NA AVTOMATSKO NASTAVLJIVO MERO
-150-200 OKVIRJEV NA URO

POLNILNA LINJA
POLAVTOMATSKA Z VRTLJIVO MIZO
POLNILNA LINJA AVTOMATSKA Z VRTLJIVO MIZO, AVTOMATSKIM DODAJANJEM IN ZATISKANJEM POKROVČKOV TER ETIKETIRANJEM

ZA ZIMSKO ČIŠČENJE ČEBEL
BeeVital HiveClean
SREDSTVO ZA ODSTRANJEVANJE VAROE

PRIMERNO TUDI ZA EKO ČEBELARJENJE

URNIK:
pon-pet 8-16 h
sob **ZAPRTO**

NOVO!!

PRODAJA
MED
NAMESTO
VAS

MEDOMAT

IZDELAVA ZABOJNIKOV TER NADGRADNJA
KAMIONOV ZA PREVOZ ČEBEL

UVODNIK

Spoštovani predsednik ČZS, čebelarji in podpisniki peticije!

Čebelarstvo kot samostojna kmetijska dejavnost ima v Sloveniji velik gospodarski, okoljski in krajinski pomen.

Ponosni smo lahko, da imamo v Sloveniji pridno in miroljubno kranjsko sivko, ki jo poznajo po vsem svetu. Koristnost čebele in velika ekonomska pomembnost opravevanja kmetijskih rastlin imata brez dvoma velikanski pomen za slovensko kmetijstvo, saj si te dejavnosti brez kranjske čebele ne moremo predstavljati.

Kot predsednik Vlade RS in član Sveta za ohranitev čebel zelo podpiram vašo skrb za ohranitev kranjske čebele, vaše obveščanje širše javnosti o pomenu čebel, predvsem pa vaše delovanje na področju izobraževanja in usposabljanja. Na ta način se bomo naučili pravnega odnosa do narave, zdravega okolja in tudi do zdrave slovenske hrane.

Vlada RS z ukrepi na področju čebelarstva že zdaj v veliki meri skrbi za ohranitev kranjske čebele in za razvoj panoge. Skupaj s pristojnimi ministrstvi bomo nadaljevali dozodajšnje delo na področju čebelarstva in poiskali najboljše možne sistemske rešitve za ohranitev naše kranjske sivke ter s tem omogočili pridelavo zelo kakovostnega medu, ki po neoporečnosti in okusu sodi v sam svetovni vrh. Med je vir odlične, varne in zdrave prehrane. Nikakor ne smemo dovoliti propadanja čebeljih družin kranjske sivke, saj bi to povzročilo tudi propadanje naravnega okolja. Čebelji pridelki, kot so med, cvetni prah, matični mleček in propolis, ugodno vplivajo na zdravje človeka. So neizmerno bogastvo narave, vendar jih bomo za preventivne in zdravstvene namene lahko uporabljali le, če bomo znali varovati kranjsko čebelo in ji pomagati, da preživi. Akcija ČZS za ohranitev kranjske čebele bo gotovo pripomogla k temu, da bo čedalje več državljanov Slovenije z odgovornimi opravili v vsakdanjem življenju, kot so skrb za vrtnice,

Fotografija na naslovnici: Propolis je lepljiva, aromatična, smolnata snov zelenorumene do temno rjave barve, s katero čebele izdelajo notranje dele panja in spranje ter mumificirajo tujke. Pridelamo ga s posebno mrežo za zbiranje propolisa.

Foto: Franc Šivic

UVODNIK

Borut Pahor	337
APIMEDICA & APIQUALITY	
Lidija Senič: Prva mednarodna konferenca čebelarских organizacij	338
Marko Borko: Mednarodni forum o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov	339
Danilo Bevk: Zanimivosti iz strokovnih predavanj o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov	341
Marko Borko: Festival čebelarstva na Lukovici	342
Aleš Rodman: Festival čebelarstva v Lipici	343
Anton Andrejčič, Jože Turk in Helena Jurše Rogelj: Festival čebelarstva v Dolenjskih Toplicah	344
Jožef Korošec: Festival čebelarstva na Bledu	344
Vlado Pušnik: Festival čebelarstva v Mariboru	345
Marko Borko: Svetovno ocenjevanje medenih pijač	346
Marko Borko: Svetovno ocenjevanje medu v Semiču	347
IZ ZNANOSTI IN PRAKSE	
Norbert Jedlovnik: Delo čebel občutno vpliva na celoten ekosistem	349
dr. Peter Kozmus: Analiza prezimitve čebeljih družin v letu 2009/2010	350
Vlado Augustin: Uporaba oksalne kisline v poznojesenskih mesecih	351
Franc Šivic: Novice iz sveta	352
DELO ČEBELARJA PO MESECIH	
Vladimir Fajdiga: Čebelarjeva opravila v novembru	354
VETERINARSKI NASVETI	
mag. Lidija Matavž, dr. vet. med.: Veterinarski nasveti za november	355
ČEBELARSKI TURIZEM	356
DOGODKI IN OBVESTILA	357
OBVESTILA ČZS	361
MALI OGLASI	369
V SPOMIN	370
OSMRTNICE	371

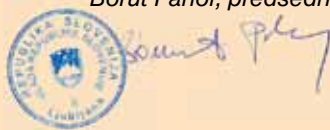
INDEX

EDITORIAL

Borut Pahor	337
APIMEDICA & APIQUALITY	
Lidija Senič: First International Conference of Beekeeping Organizations	338
Marko Borko: International Apimedita & Apiquality Forum 2010	339
Danilo Bevk: Highlights of Scientific Programme on Apitherapy and Apiquality	341
Marko Borko: Beekeeping Festival in Lukovica	342
Aleš Rodman: Beekeeping Festival in Lipica	343
Anton Andrejčič, Jože Turk in Helena Jurše Rogelj: Beekeeping Festival in Dolenjske Toplice	344
Jožef Korošec: Beekeeping Festival in Bled	344
Vlado Pušnik: Beekeeping Festival in Maribor	345
Marko Borko: World Evaluation of Honey Drinks	346
Marko Borko: World Evaluation of Honey in Semič	347
FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK	
Norbert Jedlovnik: The Work of Bees Considerably Affects the Entire Ecosystem	349
Peter Kozmus (PhD): Analysis of Honeybee Colonies' Overwintering in the Season 2009/2010	350
Vlado Augustin: Use of Oxalic Acid in Late Autumn Months	351
Franc Šivic: World News	352
BEEKEEPER'S WORK THIS MONTH	
Vladimir Fajdiga: Beekeeper's Chores in November	354
VETERINARY ADVICE	
Lidija Matavž, (MSc, Vet. Med.): Veterinary Advice for November	355
BEEKEEPING TOURISM	356
NEWS AND EVENTS	357
ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA	361
SMALL ADS	369
IN MEMORIAM	370
OBITUARIES	371

gojenje rož in odlaganje odpadkov, pa tudi z odgovorno uporabo fitofarmacevtskih sredstev in sajenjem medovitih rastlin, pripomoglo k ohranitvi narave in kranjske čebele. Čebelo namreč z nepremišljenim ravnanjem velikokrat najbolj ogrožamo sami. Široka podpora peticiji nas lahko navdaja z optimizmom, saj kaže na to, da

se ljudje zavedamo pomena kranjske čebele in nam zanjo ni vseeno. Lepo pozdravljeni,
Borut Pahor, predsednik Vlade RS

APIMEDICA & APIQUALITY

Prva mednarodna konferenca čebelarских organizacij

Lidija Senič*

ČZS, JSSČ je 27. septembra 2010 v Laškem organizirala 1. mednarodno konferenco čebelarских organizacij v Evropski uniji in zunaj nje. Na njej se je predstavilo 16 čebelarских zvez iz tujine in pet strokovnih institucij iz Slovenije. Osrednja tema konference so bile predstavitve organiziranosti čebelarских organizacij in čebelarske problematike v posameznih državah, na tej podlagi pa smo ugotovili stične točke med posameznimi državami. Razpravo je vodil dr. Peter Kozmus, po njej pa smo skupne ugotovitve in sklepe konference zapisali v »Deklaracijo o ohranitvi medonosne čebele«, ki jo je podpisalo 17 predstavnikov čebelarских organizacij iz 16 držav, ter jo posredovali pristojnim institucijam v Evropski uniji. Ob tej priložnosti smo izdali tudi brošuro, v kateri smo v slovenskem in angleškem jeziku predstavili sodelujoče čebelarske zveze in čebelarstva. Brošura je v elektronski obliki objavljena na spletni strani ČZS.

Konferenco so obiskali tudi državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanja Strniša, evropski poslanec Lojze Peterle ter predsednik in tajnik svetovnega združenja čebe-

* vodja JSSČ

Foto: Vlado Auguštin

Delegati mednarodne konference na sprejemu pri podžupanu Ljubljane g. Alešu Čerinu

larskih organizacij Apimondia g. Gilles Ratia in g. Riccardo Jannoni - Sebastianini. Prek videokonference je udeležence pozdravil tudi predsednik odbora za okolje, javno zdravje in varnost v evropskem parlamentu g. Jo Leinen. Ta je v govoru poudaril pomembnost obravnave čebeljih družin in čebelarstva v Evropi, saj je leto 2010 razglašeno za leto biodiverzitete, h kateri pomemben delež prispevajo prav čebele. ■

Dr. med. Rodoljub Živadinović, Srbija (predsednik Zveze čebelarских organizacij Srbije): »Delegacija Srbije je več kot zadovoljna z organizacijo 1. mednarodne konference čebelarских organizacij in vse zasluge za to grede ČZS. Na konferenci smo po daljši razpravi sprejeli Deklaracijo o ohranitvi čebel in s tem smo še posebej zadovoljni. Forum Apimedita je dal poseben pečat čebelar-

stvu Jugovzhodne Evrope, ob tem pa ga je svetu predstavil v pravi luči. Odličen program in razstava Apiexpo sta nas prepričala o dobri organiziranosti ČZS, to pa je še okrepilo naše prepričanje, da je ČZS najmočnejši dejavnik razvoja čebelarstva v tem delu Evrope. Čestitke tudi predsedniku ČZS, ki je zanesljivo najboljši med predsedniki čebelarских zvez držav nekdanje Jugoslavije.«

Deklaracija o ohranitvi medonosne čebele

Na prvi mednarodni konferenci čebelarских organizacij, ki je na pobudo Čebelarске zveze Slovenije potekala 27. septembra 2010 v Laškem, smo predstavniki podpisanih čebelarских organizacij ugotovili, da je treba:

1. izvesti ustrezne ukrepe za zaščito čebel in podpreti naša prizadevanja za priznanje čebelje vrste *Apis mellifera* kot ogrožene vrste;
2. z bolj usmerjenimi ukrepi zmanjšati rabo pesticidov in uvesti boljše postopke za homologacijo novih molekul;
3. več pozornosti nameniti izobraževanju čebelarjev in ozaveščanju splošne javnosti;
4. čebelarjenje promovirati med mladimi;
5. storiti vse za zagotavljanje in nadzor nad kakovostjo čebelarских proizvodov;
6. promovirati razširjenost medovitih rastlin in ohranjanje biodiverzitete ter
7. podpreti delo raziskovalnih ustanov pri hitremu ugotavljanju ključnih vzrokov za izgube čebeljih družin.

Navzoči pooblaščenци se zavzemamo za ustanovitev delovne skupine za zaščito čebel v okviru Apimondie.

Podpisniki deklaracije:

1. Čebelarска zveza Slovenije, predsednik Boštjan Noč,
2. Nacionalna čebelarска podružnična zveza Bolgarije – NBPS, predsednik Plamen Ivanov,
3. Češka čebelarска zveza, predsednik Ludek Sojka,
4. Danska čebelarска organizacija, predsednik Vagn Kildsig,
5. Zveza irskih čebelarских društev (FIBKA), državni sekretar Michael G. Gleeson,
6. Zveza čebelarских organizacij Črne gore, za predsednika Radula Miljanića Slavica Pavlović,
7. Nacionalna zveza francoskega čebelarstva (UNAF), za predsednika Henrija Clementa Gilles Ratia,
8. Čebelarска zveza Unsko-sanskega kantona, BiH, predsednik prof. Sulejman Alijagić,
9. Hrvaška čebelarска zveza, predsednik Martin Kranjec,
10. Čebelarска zveza Romunije, za predsednika Ioana Feteo Cristina Mateescu,
11. Slovaška čebelarска zveza, predsednik inž. Ludovit Gál,
12. Zveza čebelarских organizacij Srbije, predsednik dr. med. Rodoljub Živadinović,
13. Arabska čebelarска unija, generalni sekretar Ebrahim Aly Mady,
14. Egipt, direktor Fathy Behery,
15. Čebelarска zveza Avstrije, predsednik Josef Ulz,
16. Zveza čebelarских organizacij Republike srbske, BiH, za predsednika Radivoja Maksimovića Violeta Santrač,
17. Bratovščina ukrajinskih čebelarjev, za predsednico Tetjano Vasylykivsko Gilles Ratia,
18. Združenje argentinskih čebelarjev, predsednik Lucas Martinez.

Damir Rogulja, Hrvaška: »ČZS je z organizacijo Apimedice in mednarodne konference, v okviru katere je za podpis »Deklaracije za ohranitev čebel« pridobila 17 državnih čebelarских zvez,

postavila Slovenijo na prvo mesto med čebelarскими državami na svetu. Uspešna mobilizacija slovenske javnosti pri projektu Ohranimo čebele si zasluži veliko spoštovanje.

Mednarodni forum o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov

Marko Borko

V torek, 28. septembra 2010, se je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani začel Mednarodni forum o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov, ki ga je v sodelovanju s kongresnim organizatorjem Go@Mice organizirala Čebelarска zveza Slovenije pod pokroviteljstvom mednarodne čebelarске organizacije Apimondia.

Forumu se je udeležilo 200 gostov iz tujine, ki so se v naslednjih dneh odpravili na satelitske simpozije v Maribor, Dolenjske Toplice, na Bled ali v Lipico. Svoje strokovne prispevke je predstavilo 69 predavateljev, 45 strokovnjakov pa je svoje raziskave predstavilo v obliki posterjev.

Pozdravni nagovor predsednika Apimondie g. Gillesa Ratie

Foto: MB

Foto: MB

Častni pokrovitelj Foruma predsednik RS dr. Danilo Türk na ogledu razstave API-EXPO

Foto: MB

Naravoslovni dan za učence osnovnih šol na API-EXPU

Na razstavi API-EXPO v Ljubljani se je predstavilo 42 razstavljalcev (ponudnikov čebelarstva opreme, medu in čebeljih pridelkov ter čebelarstva turizma), med njimi 10 iz tujine (iz sedmih držav – iz Italije, Avstrije, Velike Britanije, Finske, Poljske, Argentine in Češke). Poleg prodajne razstave so si obiskovalci lahko ogledali še razstavo Čebelarstva muzeja iz Radovljice, fotografsko razstavo Franca Šivca, fotografsko razstavo italijanske fotografkinje Marine Gallandra, slikarsko razstavo Nevenke Gorjup, razstavo izbranih otroških risb z natečaja »Čebelica – moja prijateljica«, ki je potekal pod pokroviteljstvom Medexa, ter naravoslovno učno pot na petih učnih točkah s predstavitvijo izdelovanja dražgoških medenih kruhkov, vlivanja sveč iz čebeljega voska, degustacijo medu in medenih pijač, predstavitev uporabe medu v kulinariki in pomena čebele za okolje. Na odru dvorane Kupola so potekala tudi predavanja za širšo javnost, nagradno žrebanje v okviru kampanje Ohranimo čebele ter razglasitev zmagovalcev natečaja za najlepšo risbo in spis.

Forum o apiterapiji ter spremljajočo razstavo API-EXPO, ki sta potekala štiri dni oz. do 2. oktobra 2010, je odprl predsednik republike dr. Danilo Türk, ki je bil hkrati tudi častni pokrovitelj foruma. V svojem pozdravnem nagovoru je kot ključno vprašanje poudaril pomembnost čebel ter pomembnost njihove ohranitve, še posebej v kontekstu mednarodnega leta o biodiverziteti. Predsednik ČZS Boštjan Noč je v svojem nagovoru povedal, da smo slovenski čebelarji počaščeni, ker smo po kongresu Apimon-

die leta 2003 v Ljubljani znova gostitelji podobnega mednarodnega dogodka. Poudaril je, da je forum namenjen tudi širši javnosti, zato so v dneh te prireditve po več krajih v Sloveniji potekali festivali čebelarstva. Ob koncu je poudaril, da je Slovenija bila, je in bo ostala dežela čebelarjev. Zbrane goste in čebelarje sta pozdravila tudi predsednik Apimondie g. Gilles Ratia in župan Ljubljane g. Zoran Jankovič. Po besedah g. Ratie je Apimondia organizacijo Foruma o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov z velikim zaupanjem prepustila slovenskim čebelarjem. »Prihodnost sveta je odvisna od čebel in čebelarjev, ki jih oskrbujejo,« je še dodal Ratia.

Odprtju Foruma so dali slavnostni pečat številni praporščaki čebelarstev in čebelarstev zvez, na visoko kulturno raven pa so ga dvignili glasbeni vložki Pihalnega orkestra iz Lesc ter Mladinskega pevskega zbora Fran Korun Koželjski iz Velenja. Rdeča nit uvodnega programa odprtja so bili filmski posnetki lepote Slovenije ter slovenskega čebelarstva, ki sta jih posnela g. Bojan Kastelic in Hanka Kastelicova.

Po brezhibno izvedenem odprtju foruma, ki je potekalo v veselem razpoloženju, so bila na vrsti strokovna in poljudna predavanja o uporabi čebeljih pridelkov za zdravljenje ljudi ter o njihovi kakovosti, hkrati pa si je bilo mogoče ogledati še mednarodno razstavo API-EXPO ter doživeti naravoslovni dan, dan za krožkarje in njihove družine in dan za upoko-jence. Razstavo API-EXPO sta obiskala tudi minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič ter minister

Cristina Aosan, Romunija (članica komisije za apiterapijo pri Apimondii): »Kongres o Apiterapiji mi bo ostal v lepem spominu. Predstavljenih je bilo veliko dobrih informacij tako v Ljubljani kot na satelitskih simpozijih v drugih krajih. Spoznala sem, da je po vsem svetu veliko odličnih terapevtov, raz-

iskovalcev in čebelarjev. Komunikacija med udeleženci na kongresu se je okrepila in menim, da so organizatorji izbrali pravi čas za izvedbo takšnega kongresa. Slovenija kot država z veliko čebelarstvo tradicijo je name naredila velik vtis tako med obiskom v Sloveniji kot tudi po kongresu.«

za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan. Naravoslovnega dne »Dobrodošli v kraljestvu čebel« pod pokroviteljstvom Belinke se je udeležilo 1042 učencev iz 22 osnovnih šol iz vse Slovenije. Sočasno s forumom so potekali tudi festivali čebe-

larstva na Lukovici, Bledu, v Mariboru, Lipici in Dolenjskih Toplicah, kjer se je predstavilo več kot 100 razstavljalcev, ter svetovni ocenjevanji za najboljši med in za najboljše medene pijače, o čemer si lahko več preberete v posebnih člankih. ■

Rajko Radivojac, Republika srbska: »Spoštovani prijatelji! Izraziti želim spoštovanje in hvaležnost za organizacijo foruma in čebelarke razstave. Ves svet se lahko uči od Slovencev, zato naj se še enkrat zahvalim za organizacijo tovrstnih pri-

reditov, saj smo tako lahko tudi čebelarji sosednjih držav del svetovne čebelarke zgodbe. Na razstavi sem srečal stare in spoznal nove prijatelje čebelarje ter videl navdušujoče inovacije in umetniška dela. Splošen vtis je odličen.

Zanimivosti iz strokovnih predavanj o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov

Danilo Bevk*

Prve tri dni je forum potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, potem pa se je preselil na Bled, v Lipico, Dolenjske Toplice in Maribor. Koordinator strokovnega programa je bil doc. dr. Janko Božič, ki je poskrbel, da smo na predavanjih lahko poslušali raziskovalce z vsega sveta. Predstavili so svoja najnovejša spoznanja in izkušnje na tem področju.

Strokovni del simpozija je odprl Franc Grošelj ter predstavil pionirja zdravljenja s čebeljim pikom – Filipa Terča, katerega rojstni dan je bil razglašen za mednarodni dan apiterapije. V nadaljevanju so predavatelji predstavili primere sodobne apiterapije, ki se vedno bolj opira na znanstvena spoznanja. Poglejmo si nekaj zanimivosti.

Z apiterapijo lahko zdravimo tudi hujše bolezni

Romunka Cristina Aosan je predstavila uspehe pri zdravljenju multiple skleroze s čebeljimi pridelki in zelišči. V Romuniji sicer obstaja več bolnišnic, v katerih bolnike zdravijo z apiterapijo. Mitsuo Matsuka je predstavil uporabo čebeljega strupa na Japonskem. Pike dozirajo zelo natančno, in sicer tako, da čebele odvzamejo želni aparat in z njim »pičijo« na točno določeno mesto. To je odvisno od vrste obolenja, ki ga zdravijo, pri tem pa pogosto upoštevajo tudi akupunkturne točke tradicionalne kitajske medicine. Pri tem pa nista pomembni samo mesto in število pikov, ampak tudi čas njihovega trajanja, letni čas izvajanja postopka in psihofizično stanje pacienta.

Zanimivo je bilo tudi predavanje Frederique Keller iz ZDA o zdravljenju limske borelioze z brazilskim propolisom in čebeljim strupom. Čebelji strup že v majhnih količinah deluje protimikrobno in protibo-

lečinsko. Tudi v tem primeru mesto pika ni odvisno samo od prizadetega organa, ampak upoštevajo tudi akupunkturne točke. Propolis se je izkazal kot učinkovito zdravilo proti dodatnim infekcijam, ki spremljajo to bolezen. Oba tudi spodbujata imunski sistem, to pa še dodatno pripomore k hitrejšemu okrevanju.

Hiroko Tani iz Japonske je predstavil rezultate raziskave, po katerih etanolni izvleček brazilskega propolisa blaži simptome senenega nahoda in s tem zmanjša porabo zdravil. V Egiptu pa raziskujejo možnosti uporabe domačega propolisa za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni.

Tu velja omeniti, da se brazilski (imenovan tudi zeleni) propolis precej razlikuje od našega, zato ni nujno, da je njuna učinkovitost podobna. Brazilski propolis je nabran predvsem na rastlini *Baccharis dracunculifolia*.

Prikaz zdravljenja s čebeljim pikom

Foto: Danilo Bevk

* Nacionalni inštitut za biologijo

Raziskovalci iz Malezije, Švice, Egipta, Velike Britanije in Slovenije so predstavili zelo spodbudne rezultate zdravljenja različnih ran z medom. Vse raziskave so pokazale, da med v večini primerov pospešuje celjenje in preprečuje okužbo rane, poleg tega pa je tovrstna oskrba za bolnika manj boleča. Obloge z medom so se izkazale kot učinkovitejše od klasičnih, z njimi pa so v nekaj mesecih uspešno zacelili celo večletne kronične rane.

Z apiterapijo zdravijo tudi raka. Na ta način lahko v sodelovanju z medicino izboljšamo bolnikovo počutje, podaljšamo njegovo življenje ali ga lahko celo pozdravimo. Kako terapija poteka, je pojasnila zdravnica Mihaela Orodan Leucian iz Romunije. Poudarila je, da je na začetku zelo pomembno natančno preučiti stanje bolnika in poiskati vzroke njegove bolezni. Šele potem lahko terapijo prilagodimo njegovim potrebam in mu s tem pomagamo. Prvi korak pri zdravljenju je razstrupljanje s posebno dieto in postopnim vključevanjem čebeljih pridelkov, zlasti propolisa in čebeljega strupa. V zadnjem času med vnašajo kar s perfuzijo, npr. v žilo. Redčijo ga z vodo, kljub temu da ni steriliziran, pa se po njenih besedah zaradi tega še nikoli niso pojavili zapleti. Da telo med dobro sprejema, dokazujejo tudi izkušnje iz Egipta, kjer ob odstranitvi tumorja v možganih za preprečitev razvoja zasevkov (metastaz) med vne-sejo neposredno v možgane.

V čebelnjaku laže do boljše kakovosti

Janko Božič je v svojem predavanju o tehnologiji čebelarjenja kot osnovi za kakovost čebeljih pridelkov poudaril posebnost in prednost slovenskega čebelarstva, tj. čebelarjenje v čebelnjaku. V čebelnjaku je namreč laže zagotoviti boljšo kakovost. Poudaril je tudi pomen poznavanja biologije čebele in razvoja tehnologije za pridelavo pridelkov za posebne namene, na primer za uporabo v medicini.

V okviru foruma je bila predstavljena tudi akcija »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev«. Med udeleženci je kot dober primer promocije uživanja medu naletela na zelo velik odziv in odobravanje.

Forum je bil tudi odlična priložnost za predstavitev slovenskih spoznanj in izkušenj. Na njem so sodelovali Biotehniška fakulteta, Kmetijski inštitut Slovenije, Tosama, Čebelarska zveza Slovenije, Medex, Univerzitetni klinični center, Medicinska fakulteta, Veterinarska fakulteta, Inštitut Jožef Stefan in ERICo.

Na podlagi slišane lahko sklenemo, da apiterapija ne sloni več samo na izkušnjah, ampak postaja vse bolj znanstveno utemeljena, prav tako pa tudi, da z njo ne zdravimo uspešno samo prehlada, ampak tudi številna resna obolenja. Glede na to lahko upamo, da bo medicina v prihodnje ugotovila, da jo apiterapija lahko uspešno dopolnjuje, in ji zato priznala mesto, ki si ga zasluži. ■

Festival čebelarstva na Lukovici

Marko Borko

V okviru Forumo o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov 2010 je na Brdu pri Lukovici 29. septembra v šotoru v Rokovnjaškem gozdičku pod Čebelarskim centrom Slovenije cel dan potekal festival čebelarstva, ki so ga pripravili čebelarji ČD

Lukovica. Festival so ves dan obiskovali malčki iz vrtcev in učenci osnovnih šol ter na predavanjih spoznavali čebelje pridelke in jih tudi poskušali.

Osrednji del festivala pa je bil Slovenski večer, ki smo ga pripravili kot družabni zaključek prvega forumskega dne za udeležence Forumo o apitera-

Gilles Ratia, Francija, (predsednik Apimondie):

»Dragi prijatelji! Reči želim le »Bravo« za odlično organizacijo tokratnega Apimondijinega Forumo o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov 2010. Četudi je bila udeležba na satelitskih simpozijih manjša, so bili vsi zadovoljni in sklenjenih je bilo veliko sklepov in vzpostavljenih delovnih skupin. Vaša država je idealen zgled resnosti in povezanosti za ostale čebelarske zveze vseh držav po svetu.«

Veličasten sprejem udeležencev Forumo z godbo

piji in kakovosti čebeljih pridelkov. Udeležence so gostoljubno sprejele narodne noše iz Domžal ter ob spremljavi Pihalne godbe občine Lukovica vsakemu podarile rdeč nagelj.

V prireditvenem šotoru, kjer so na stojnicah razstavljali po večini čebelarji okoliških društev in nosilci blagovne znamke Zakladi Črnega Grabna, je udeležence sprejel župan občine Lukovica, po kulturnem programu Moškega pevskega zbora Janko Kersnik, Folklorne skupine Kamnik ter Ljudskih pevcev iz Blagovice pa so sledili večerja z golažem in potico ter glasba in ples na slovensko narodnozabavno glasbo. Za glasbo so poskrbe-

li že omenjena godba, citrar Tomaž Plahutnik ter ansambel Leteči muzikantje. Udeleženci foruma iz vsega sveta so tako imeli priložnost doživeti pristno slovensko gostoljubnost in veselico.

Za vrhunec zabavnega večera so poskrbeli kar udeleženci sami, saj so ob dirigiranju predsednika ČZS Boštjana Noča ter ob spremljavi citer zapeli himno slovenskih čebelarjev v angleškem prevodu ter se prepustili plesu v ritmu polke in valčka ali prijetnemu klepetu. Spremljajoči dogodki foruma, kakršen je bil na Lukovici, odločilno pripomorejo k celotnemu dobremu vtisu o kongresu in Sloveniji nasploh. ■

Festival čebelarstva v Lipici

Aleš Rodman*

Lipica, ki je v svetu znana predvsem po svoji Kobilarni, je bila ena izmed postaj Apimedice. Teme strokovnega foruma so s področjema »Čebelji pridelki v prehrani ljudi« ter »Čebelji pridelki v prehrani in zdravstveni negi živali« povezovali človeka in žival. Predavanja so bila zelo zanimiva, še posebej pa si bomo zapomnili predavanje dr. Briana D. Nielsna iz ZDA, ki nam je na družabnem večeru pripovedoval, kako je na tekmovanju jahal kravo, in nam pokazal tudi film o tem. G. Nielsen je sicer profesor na Oddelku za zootehniko na Univerzi Michigan. Opravlja raziskave živali, predvsem konj. Sicer so se strokovnega dela udeležili predstavniki Italije, ZDA, Kanade, Brazilije, Romunije, Egipta, Irana, Slovaške in Japonske.

Čebelarji smo prvi večer za udeležence foruma pripravili slovesen sprejem, drugi večer pa je bil namenjen družabnemu srečanju. Ker je zadnji dan za udeležence foruma odpadel prej načrtovan izlet, sem kot vodja LOO Lipica zanje sam pripravil in izvedel izlet po Krasu z ogledom čebelarstev in svetovno znane znamenitosti – Škocjanskih jam. Vsi udeleženci so se nam zahvaljevali za izkazano gostoljubje in nesebično pomoč in trdili, da česa take-

ga pri nas niso pričakovali. Še posebej se je zahvalil g. Riccardo Jannoni Sebastianini, generalni sekretar Apimondie, ki je ob tej priložnosti pri meni kupil 10-satni AŽ-panj in dodatnih 10 satnikov za rezervo.

Poleg strokovnega foruma smo v Lipici pripravili vrsto spremljajočih dejavnosti. Naj omenim samo nekatere. V četrtek so nas obiskali upokojenci iz Notranjske, v petek pa so člani ČD Sežana izve-

Foto: Bogdan Macaroli

Naravoslovni dan v Sežani

Foto: Franc Šmerc

Udeleženci Forumu na ogledu čebelarstev

* spec. mng., podpredsednik ČZS

Vagn Kildsig, Danska (predsednik Danske čebelarske zveze): »Zahvaljujem se za izjemno zanimivo mednarodno konferenco v Laškem in Forum Apimedita v Ljubljani. Spoznal sem veliko novih stvari in se tudi veliko naučil. Zahvaljujem se za dobro organizacijo in bivanje v Sloveniji. Nikoli ne bom pozabil prijaznosti in dobrovoljnosti Slovencev. Kot turist se bom še vrnil v Slovenijo.«

dli naravoslovni dan za 250 učencev osnovnih šol Komen, Dutovlje, Sežana, Divača in Kozina. Ob samem prireditvenem šotoru je bilo postavljenih 40 stojnic za promocijo in pokušno čebeljih pridelkov. Za širšo javnost smo pripravili šest predavanj o apiterapiji, značilnostih čebeljih pridelkov in njihovi uporabi ter različne delavnice. Od četrta do nedelje so prireditve potekale tudi v Kobilarni Lipica.

Poleg dejavnosti, ki so potekale v Lipici, so čebelarji izvedli tudi t. i. »dneve odprtih vrat«, podobno kot to počnejo vinarji.

Žal nam je nekoliko ponagajalo vreme, saj je v petek popoldne začelo deževati, zato je bil manjši tudi obisk. Verjamem pa, da smo sežanski čebelarji naredili velik vtis na udeležence foruma in da bodo ti še kdaj obiskali naše kraje. ■

Festival čebelarstva v Dolenjskih Toplicah

Anton Andrejčič, Jože Turk in Helena Jurše Rogelj

V okviru Mednarodnega foruma Apimedita&Apiquality 2010 sta Regijska čebelarska zveza Petra Pavla Glavarja (RČZPPG) in ČD Straža - Dolenjske Toplice prevzela tudi izvedbo Festivala čebelarstva in Medenih dni v Dolenjskih Toplicah. Prireditve je odlično uspela, saj jo je obiskalo več kot 3000 ljudi, med katerimi so bili poleg domačinov, čebelarjev in naključnih obiskovalcev tudi številni gostje bližnjih Term ter učenci in dijaki osnovnih in srednjih šol na Dolenjskem.

Poleg strokovnih predavanj čebelarskih strokovnjakov sta obiskovalce navdušili tudi razstava »Kulturna dediščina čebelarstva« ter razstava medenega peciva in drugih izdelkov, ki so nastali pod rokami prizadevnih članic Društev podeželskih žena. Bogat strokovni program so vse dni smiselno dopolnjevali kulturni dogodki, na katerih so nastopile številne kulturno-umetniške skupine, lepo urejene predstavitvene in prodajne stojnice številnih čebelarjev, čebelarskih društev ter šolskega centra Grm Novo mesto - centra biotehnike in turizma. Dogajanje pa smo sklenili z razvitjem prapora RČZPPG in s sprevedom praporščakov številnih čebelarskih društev. Veseli smo, ker so številni obiskovalci našo prireditev ocenili kot odlično.

Za uspešno izvedbo zastavljenega cilja se posebej zahvaljujemo vodji festivala g. Jožetu Turku in

Foto: Foto Boršnar

V času kongresa je nastopilo več glasbenih, pevskih in igralskih skupin

predsedniku RČZPPG g. Antonu Koželju ter drugim članom ožjega organizacijskega odbora, prav tako pa tudi g. Francu Vovku, županu občine Dolenjske Toplice, ki nam je omogočil brezplačno najetje prostorov Kulturnega centra Dolenjske Toplice.

Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste razstavili svoje bogate čebelarske zbirke, sodelavcem in dijakom šolskega centra Grm Novo mesto - centra biotehnike in turizma za estetsko ureditev prostorov ter vsem, ki ste po svojih močeh prispevali k izvedbi dogodka. ■

Festival čebelarstva na Bledu

Jožef Korošec

Gostitelj Forumu o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov je bil tudi Bled. Za organizacijo festivala sta poskrbela ČZG in LO, katerih predsednik je g. Drago Kotnik. Dogodek je potekal v hotelu Golf in festivalni dvorani, kjer so domači čebelarji pripravili veliko razstavo ter pokušno čebeljih pridelkov in medenih pijač. Predstavila sta se tudi

Čebelarski muzej Radovljica in zelo uspešen čebelarski krožek Osnovne šole Lesce, katerega strokovna in pedagoška mentorja sta čebelar g. Brane Kozinc in profesorica ga. Helena Cilenšek. Slišali smo različna predavanja o življenju čebelje družine in o pomenu uživanja čebeljih pridelkov slovenskih čebelarjev.

Nesrin Mutlo, Turčija: »Obisk Slovenije je bil nepozaben. Upam in želim si, da bi Slovenijo čim prej spet obiskal.«

Sprejem tujih gostov foruma je bil v hotelu Golf, kjer sta predsednik ČZG g. Drago Kotnik in predsednik ČD Bled-Gorje g. Lovro Legat zanje pripravila pester kulturni program in pogostitev. Dogodka so se udeležili tudi blejski župan g. Janez Fajfar, ga. Eva Štraus Podlogar iz LTO ter lokalni čebelarji.

V petek, 1. 10., je v hotelu Golf potekal strokovni simpozij o tehnologiji čebelarjenja s poudarkom na visoko kakovostnih pridelkih, predvsem za uporabo v medicini. V gostišču Chili so za tuje goste foruma pripravili slovesno kosilo, zvečer pa je bila tam tudi podelitev priznanj ČZG. »Najčebelar leta 2009« je postal g. Ludvik Božnar iz ČD Škofja Loka, odličji Antona Janše II. stopnje sta prejela čebelarja iz ČD Britof Predoslje g. Franc Boštnar in posmrtno

Foto: Jožef Korošec

g. Jože Hribar, panj s čebelami pa je letos kot »najžupan« prejel Leopold Pogačar iz občine Žirovnica. Družabno srečanje domačih čebelarjev z gosti foruma je potekalo ob prijetni pogostitvi in domači slovenski glasbi. ■

Dr. Stefan Stangaciu, Romunija (predsednik Zveze apiterapevtov): »Kongres Apimedita & Apiquality 2010 je bil zelo uspešen, zlasti zaradi dobre organizacije in tudi zaradi pridobljenega

znanja ter prijateljstva med govorniki in udeleženci kongresa. Tak dogodek je resnično koristen za vsakogar in bilo bi odlično, če bi bil organiziran vsako leto.«

Festival čebelarstva v Mariboru

Vlado Pušnik

Čebelarska zveza društev Maribor je kot spremljajoč program Forumu Apimedita & Apiquality 2010, katerega del je potekal tudi v mestu ob Dravi, pripravila vrsto prireditev, ki so s svojimi dejavnostmi obogatile dogajanje.

Masaža z medom

Veliko pozornosti sta pritegnili razstavi čebeljih pridelkov in izdelkov ter čebelarke literature. Razstava 11 likovnikov, ki so na 49 slikah upodobili čebele oz. naravo, in čudovitih fotografij dr. Zdravka

Roškarja s čebelami na cvetu je pokazala, da imamo tudi Štajerci čut za umetnost. Tri likovnice so pripravile lepo popestritev prireditve s poslikano steno za fotografiranje skozi izrez za obraz, ki je bila prava atrakcija. Veliko pozornosti je poleg petnajstih stojnic pritegnila tudi apikomora, ki jo je skrbno pripravilo Čebelarstvo Zarnec iz Lenarta v Slovenskih goricah. Ponudbo je popestrila potujoča prodajna prikolica čebelarja iz Medved, ki je svojo ponudbo obogatil z medenim sladoledom in medenimi slaščicami.

Na približno 400 kvadratnih metrih se je občasno trlo tako otrok kot tudi odraslih, saj je vse tri dni potekala brezplačna pakušnja slovenskega medu najboljše kakovosti (označenega z blagovno znamko Slovenski med), poleg tega pa smo iztočili tudi približno 100 litrov brezalkoholnega medenega nektarja. Posebej so se izkazali dijaki šolskega centra Piramida, saj so obiskovalci lahko vse tri dni brezplačno poskušali tudi njihove slaščice. Pri odraslih obiskovalcih je veliko pozornost zbudilo »medeno pivo«, ki ga je po naši recepturi z dodanim kostonjevim medom zvaril pivovar Zupanič iz Maribora, in to kar 225 litrov samo za brezplačno pakušnjo.

Antonio Couto, Portugalska: »Apimedita 2010 je bila odlična in vse se je dobro izšlo. Prvič sem obiskal Slovenijo in se bom še vrnil, saj je res lepa dežela.«

V treh dneh smo v dvorani izvedli tudi program za nekaj več kot tisoč šolarjev iz Maribora in okolice. Učenci so pod vodstvom prostovoljcev oz. čebelarjev in pedagogov risali in oblikovali z voskom, približno 20-krat pa smo jim tudi predvajali film »S čebelo do medu« ter odgovarjali na njihova številna vprašanja. Še posebej smo ponosni, da nam je uspelo v celoti izvesti program 24 predavanj in delavnic o apiterapiji za odrasle. Škoda je le to, da se jih ni udeležilo več čebelarjev, saj bi lahko slišali zanimiva vprašanja poslušalcev nečebelarjev oz. uživalcev čebeljih pridelkov. Posebej naj pohvalim zlasti predavanja g. Jedlovčnika, g. Pušnika, predstavnice Tosame, dr. Rodeta, dr. Grošlja, ge. Alenke Vrandečič in masažnega studia hotela Bolfenk oz. maserja Uroša iz studia Spiritoso.

Krona tridnevnega festivala čebelarstva je bil sobotni večer, ko smo ob živi glasbi pripravili kronanje

Foto: Vlado Pušnik

Kronanje kralja čebeljih matic – g. Janka Pislaka

kralja čebeljih matic. To je postal g. Janko Pislak, ki je doslej v svoji čebelarski karieri vzreديل več kot 400.000 matic. Poleg kralja smo razglasili tudi princa čebeljih matic, to pa je postal g. Julij Pokorny. V primerjavi z g. Pislakom je g. Pokorny sicer veliko manjši vzrejevalec matic, vendar vzreja zelo iskane matice za Kirarjeve velike panje. Na koncu naj se še enkrat zahvalim več kot 60 prostovoljcem, brez katerih prireditve ne bi bilo mogoče izpeljati. ■

Svetovno ocenjevanje medenih pijač

Marko Borko

V četrtek, 30. septembra 2010, je v okviru Foruma o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov 2010 v Mariboru potekala sklepna prireditev svetovnega tekmovanja za najboljše medene pijače. Maribor – slovenska zibelka sodobne priprave medenih pijač – je tako v nekaj več kot desetih letih dosegel polnoletnost in postal svetovna prestolnica medenih pijač. Za razvoj pridelave kakovostnih

medenih pijač in njihovo promocijo si je prizadeval tudi nedavno umrl g. Marjan Slanič, spominu nanj pa smo se na prireditvi poklonili z minuto molka.

Na prvem tovrstnem ocenjevanju na svetu je sodelovalo 63 vzorcev različnih medenih pijač, od teh pa jih je več kot polovica (33) osvojila zlato priznanje. Iz Slovenije je bilo 41 vzorcev. Na tekmovanje za najboljše medene pijače so prispeli še vzorci iz Hrvaške, Srbije in Slovaške.

Tekmovanje je potekalo v petih kategorijah pijač:

1. medica (28 vzorcev),
2. medeni liker (11 vzorcev),
3. medeni liker z dodatki (9 vzorcev),
4. medeno žganje (4 vzorci),
5. peneča medica (11 vzorcev).

Pri ocenjevanju medenih pijač je sodeloval Kmetijsko gozdarski zavod Slovenije iz Maribora, katerega vodja laboratorija za analizo je Leonida Gregorič. Iz tega zavoda sta bila tudi predsednika ocenjevalnih komisij g. Andrej Soršak (za ocenjevanje medenega žganja, medenega likerja ter medenega likerja z dodatki) in mag. Anton Vodovnik (za ocenjevanje medice in peneče medice). V obeh

Foto: MB

Dobitniki šampionov za najboljše medene pijače na svetu

komisijah so sodelovali tudi ocenjevalci iz tujine (iz Bosne in Hercegovine, Avstrije).

Razglasitev rezultatov tekmovanja je potekala ob glasbeni spremljavi citer in petja, za to prilžnost pa so organizatorji postavili tudi pregledno razstavo vseh čebeljih pridelkov, ki jih uporabljamo v prehrani in apiterapiji, in fotografsko razstavo.

Šampione najboljše medene pijače na svetu so prejeli Franc Oder za medico, Čebelarstvo Slanič za medeni liker, Zvonimir Božić iz Hrvaške za

medeni liker z dodatki ter Jože Pikelj za penečo medico.

Veselim se lahko, da je večina šampionov ostala v Sloveniji, saj smo s tem pokazali, da smo Slovenci najboljši pridelovalci medenih pijač, ki lahko po kakovosti in okusnosti izrazito prekašajo druge alkoholne pijače. Ker za vino pravimo, da je v njem resnica, kot pravi latinski pregovor (In vino veritas), lahko za medico v teh dneh, ko smo se bolj posvečali apiterapiji, rečemo, da sta v njej resnica in zdravje. Torej na zdravje in naj medi! ■

Svetovno ocenjevanje medu v Semiču

Marko Borko

V petek, 1. oktobra 2010, je v okviru Forum a o apiterapiji in kakovosti čebeljih pridelkov 2010 v Kulturnem centru v Semiču potekala sklepna prireditev svetovnega tekmovanja za najboljši med, ta pa je bila zaradi visoke protokolarne in kulturne ravni hkrati tudi sklepna prireditev foruma samega. Še zadnjič so skupni večer preživel i gostitelji in gostje foruma, med drugimi predsednik ČZS Boštjan Noč, predsednik Apimondie Gilles Ratia ter številni predstavniki čebelar skih zvez iz tujine in strokovnjaki, ki so se udeležili foruma. Prireditve j e s svojo navzočnostjo počastila prva dama Republike Slovenije ga. Barbara Miklič Türk.

Ocenjevanje je vodil g. Stanislav Plut, predsednica ocenjevalne komisije pa je bila prof. dr. Anamarija Plestenjak. Ocenjevalno komisijo je sestavljalo 21 ocenjevalcev (3 krat 7), od tega 11 domačih preskuševalcev medu ter 10 iz drugih držav. Ocenjevanja so se udeležili čebelarji iz 14 držav, kljub temu pa je bilo kar 80 odstotkov vzorcev medu iz Slovenije in samo 20 odstotkov iz drugih držav. Največ je bilo vzorcev cvetličnega in gozdnega medu, sledili pa so jim vzorci akacijevega, kostanjevega,

lipovega, hojevega in smrekovega medu. Delo ocenjevalne komisije je zaradi dobrega vodstva in odlične organizacije potekalo tekoče in hitro, saj je vse vzorce ocenila v enem dnevu.

Na prireditvi v Semiču so organizatorji najprej razglasili rezultate ocenjevanja medu, nato pa še dobitnike medalj za najboljši med posamezne vrste ter prva tri mesta v skupni razvrstitvi in s tem tudi svetovnega prvaka. Celotno prireditve so spremljale odlična glasba Tamburaškega orkestra Dobreč ter projekcije naravnih in kulturnih lepot Bele krajine.

Pomembni gostje so bili v svojih pozdravnih govorih tokrat tehtni in kratki. Ga. Barbara Miklič Türk je povedala, da je ocenjevanje medu zelo zahtevno in zelo težavno delo. Kako namreč smiselno oceniti in presoditi vzorec medu? Za kaj takega ne zadostuje zgolj tehnični pristop, ampak je nujen tudi poseben odnos do medu, torej ocenjevanje medu zahteva tudi ljubezen. G. Boštjan Noč je izrekel priznanje vsem, ki so sodelovali pri pripravi tekmovanja za najboljši med, ter se zahvalil vsem, ki so na kakršen koli način pomagali pri organizaciji celotnega Forum a o apiterapiji. V smeh pa nas je spravil g.

Foto: MB

Ocenjevalna komisija pri delu

Foto: MB

Zmagovalci z najboljšim medom

Gilles Ratia, predsednik Apimondie, s slabo novico, da ni pripravil svojega govora, ter z dobro novico, da bo zato njegov govor zelo kratek. Slovenskim čebelarjem je čestital za dobro organizacijo foruma. Kot je dejal, se moramo čebelarji kljub sodobni komunikacijski tehnologiji čim večkrat neposredno srečevati, saj internet ne zadošča. Pohvalil je tudi organizacijo Mednarodne konference čebelarških organizacij Evropske unije in zunaj nje, saj lahko čebelarji s sprejeto resolucijo prepričamo vlade, da so čebele ogrožene, in jih spodbudimo k ukrepanju. Slovenija je kot majhna država z organizacijo te konference prevzela zahtevno nalogo. Slabo je le to, da se morajo kmalu posloviti in odpotovati domov, je še povedal Gilles Ratia.

Na tekmovanju je bilo podeljenih 64 zahval za sodelovanje, 48 bronastih in 121 srebrnih priznanj ter 103 zlata priznanja.

Zlato medaljo za akacijev med je dobil Ivan Kožič, za cvetlični med pa Drago Rončević, oba iz Hrvaške, za gozdni med sta zlato medaljo prejela Joži in Anton Cirer, za hojev med jo je dobil Gregor

Cristina Pavel, Romunija: »Slovenija mi je zelo všeč in zelo rada bi živila v državi kot je vaša. Hvala za gostoljubnost čebelarjev.«

Lužar, za kistanjev med Maksimiljan Prah, za lipov med Julij-Anton Gaberšček ter za smrekov med Stanislav Serušnik, vsi iz Slovenije. Zmagovalci v skupni razvrstitvi so: 1. mesto je z akacijevim medom zasedel čebelar Ivan Kožič iz Hrvaške, 2. mesto je z akacijevim medom osvojil čebelar Gregor Lužar iz Slovenije, 3. mesto pa je prav tako z akacijevim medom zasedel čebelar Dušan Milinković iz Slovenije.

Tekmovanje za najboljši med v Semiču je pokazalo, da Slovenci pridelujemo kakovosten med, ki posega v sam svetovni vrh oz. tam zaseda večino prostora. Semič kot kraj tradicionalnih mednarodnih ocenjevanj medu je tako dosegel doslej svoj največji uspeh in slavo, Slovenija pa se je proslavila z drugim in tretjim mestom na svetu. Od 21 medalj za sedem vrst medu so Slovenci osvojili 5 zlatih ter po 6 srebrnih in bronastih medalj. ■

Damir Rogulja, Hrvaška: »Kolege čebelarje iz Semiča poznam že več let. Že vse od začetka je name velik vtis naredila njihova složnost in predanost društvenemu delu. Ščasoma sem spoznal, da je to značilno za vse belokranjske čebelarje, po končanem forumu Apimedita pa vidim, da je tako

povsod po Sloveniji in to me je izjemno navdušilo. Ocenjevanje medu v Semiču je potekalo na visoki profesionalni ravni, tako da za nikogar ni bilo nikakršne protekcije. Upam, da bo letošnje svetovno ocenjevanje medu v Semiču dodatna spodbuda za nadaljevanje tovrstnega ocenjevanja.«

Zahvala organizatorja

Spoštovani!

V imenu ČZS in v svojem imenu se vsem, ki ste sodelovali pri organizaciji in izvedbi **3. Foruma o apiterapiji** in **2. Foruma o kakovosti čebeljih pridelkov v okviru Apimondie** iskreno zahvaljujem za vaše uspešno delo.

V prvi vrsti gre zahvala vsem organizacijskim odborom, to je lokalnim odborom Lukovica, Maribor, Lipica, Dolenjske Toplice in Bled, ki so vsak v svojem kraju pripravili festivale čebelarstva. Nepozabna dogodka sta bila tudi ocenjevanje medenih pijač v Mariboru in ocenjevanje medu v Semiču. Zato gre velika zahvala in pohvala tudi organizatorjem teh dveh prireditev. Vsi omenjeni dogodki so bili odlična promocija slovenskega čebelarstva, odmevna tudi v tujini.

Kot organizatorji smo nekoliko manj zadovoljni z razstavo API-EXPO in obiskom na njej, zato se resnično zahvaljujem vsem razstavljalcem in sponzorjem, ki so s svojo navzočnostjo omogočili, da

je bil forum sploh lahko izveden. Posebna zahvala gre glavnim sponzorjem Medexu, Belinki in Tosami. Strokovni del foruma je potekal na zavidljivi strokovni ravni, pri tem pa je vrhunsko delo opravil dr. Janko Božič, ki si zato zasluži vse pohvale. Hvala vsem praporščakom za sodelovanje na odprtju.

Hvala številnim čebelarjem, ki so sodelovali na festivalih čebelarstva ali so kakor koli pomagali pri njihovi izvedbi, saj brez njih forum ne bi bil tako uspešen.

Hvala vsem, številni pozitivni vtisi, ki jih prejemo, pa znova dokazujejo, da je Slovenija **DOMOVINA ODLIČNIH ČEBELARJEV**.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Delo čebel občutno vpliva na celoten ekosistem

Norbert Jedlovčnik

Na 41. Apimondii 2009 v Franciji je dr. Gottfried Lackner predstavil posreden vpliv oprasčevanja rastlin na naravne ujme na hribovitem alpskem območju zgornje avstrijske Koroške. Pomembnost zadostnega oprasčevanja cvetočih rastlin je nesporna, zadostna reprodukcija cvetnic pa je nujna za okoljske probleme na hribovitih območjih. Cvetnice namreč sestavljajo podrast v grmičevju in gozdovih, nad gozdno mejo pa so pomemben sestavni del travnikov in planinskih pašnikov. Pripomorejo k utrditvi tal in imajo preventivno vlogo proti eroziji, ki je posledica padavin, vetrov in izsuševanja. Na ta način zadržujejo plazove, preprečujejo odnašanje prod, peska, zasipavanje strug in poplavljanje voda.

Primerjava med naravnimi ujmami na območjih s stojišči čebel in na območjih brez njih je bila narejena za obdobje od leta 1947 do leta 2008. Pri zbiranju statističnih podatkov je moral avtor ob pomoči nekaterih sodelavcev z natančnim in spretnim raziskovalnim delom premagati številne težave in to mu je tudi uspelo. Raziskavo je razdelil na šest dekad. Za vsako posamezno neurje je ugotavljal, ali je bilo območje v premeru dveh kilometrov deset let pred ujmo naseljeno s čebelami (zagotovljena oprasčitev). V raziskavi je

Foto: Zorko Včar

Poplavljena reka odnaša naseljene AŽ-panje

bilo sprejeto tudi stališče drugih avtorjev, da čebele zagotavljajo zadostno oprasčitev v premeru 500 m od dejanske oddaljenosti (in ne od zračne). Avtor ni upošteval neurij, ki so pustošila zunaj kroga dveh kilometrov. Pri vsakem primeru neurja znotraj kroga dveh kilometrov je posebej preučil, ali so bile na območju v obdobju desetih let pred ujmo naseljene čebele.

Presenetila je njegova ugotovitev, da je 90 % registriranih neurij pustošilo na območjih, ki so bila za čebele nedostopna. Od 161 ujme se jih je 141 pojavilo zunaj označenih krogov s prebivališči čebel. Na 20 preostalih so avtorju dodatno pomagali preverjati še drugi strokovnjaki. Ti so nepristransko ugotovili, da na še 16 preostalih območjih ni bilo zagotovljeno zadostno oprasčevanje. V preostalih štirih primerih je bilo sporno, ali je bilo zadostno oprasčevanje zagotovljeno ali ne. V zadnjih 30 letih pa na območjih z zagotovljenim zadostnim oprasčevanjem škode zaradi ujme ni bilo. Gotovo sta k tej ugotovitvi prispevala tudi urejanje hudournikov ter graditev zaščitnih nasipov in akumulacijske elektrarne.

Po avtorjevem mnenju je z veliko verjetnostjo mogoče sprejeti tezo, da lahko oprasčevanje čebel v veliki meri (na obravnavanem območju kar 97-odstotno) zadržuje naravne ujme. Delo čebel je v veliko korist celotnega ekosistema. Avtor predlaga, naj tudi v drugih državah raziščejo nakazano odvisnost števila neurij od zagotovljene oprasčitve rastlin. ■

Čebelarstvo LUCKA

Dušan Žunko, s. p.
Sužid 41, 5222 Kobarid
031 870 709, 05 388 5856
info@lucka-sp.si, www.lucka-sp.si

Prodaja

- šablon za sočasno zbijanje in žičenje AŽ-, LR- in DB-satnikov (glej: Čebelar, 2/2008 in 2/2009),
- matic iz Triglavskega narodnega parka
- AŽ-, LR- in DB-satnikov, lahko tudi zbitih in žičenih,
- novih panjev LUCKA

Oddaja panjev LUCKA v dvoletno testiranje

Čebelarjem z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 EUR!

Vir:

Lackner, dr. G. (2010): Analyse der regionalen Bienenpopulation. Bienen Aktuell, št. 1, januar 2010, str. 18.

Analiza prezimitve čebeljih družin v letu 2009/2010

Peter Kozmus*

Prezimatev čebeljih družin je eden izmed najpomembnejših dejavnikov, ki vplivajo ne samo na donosnost čebelarjenja, ampak tudi na učinkovito opraševanje, predvsem spomladi cvetočih rastlin. Opisujemo jo kot odstotek propadlih čebeljih družin glede na število zazimljenih. V zadnjih letih ta odstotek zaradi številnih vplivov niha, želja stroke in čebelarjev pa je, da bi se odstotek propadlih družin po vsej Sloveniji zmanjšal na manj kot 5 odstotkov. Ta cilj je zapisan tudi v novem rejskem programu za kransko čebelo.

V preteklosti je bilo težko ugotoviti, kolikšen odstotek družin je med posamezno zimo propadel, ker o tem ni bilo podatkov. Zdaj, ko čebelarji Sektorju za identifikacijo in registracijo živali (SIR) dvakrat na leto sporočamo število čebeljih družin na posamezni lokaciji, pa na podlagi teh podatkov nastaja baza, iz katere lahko pridobivamo podatke za izračunavanje odstotka pozimi propadlih družin.

Čebelarji moramo Sektorju za identifikacijo in registracijo živali (SIR) spomladi in jeseni sporočiti število čebeljih družin na posamezni lokaciji. Spomladi sporočamo število čebeljih družin na dan 15. april, jeseni pa na dan 31. oktober. S primerjavo podatkov lahko ugotovimo, za koliko odstotkov smo čebelarji povečali oz. zmanjšali število čebeljih družin v posamezni sezoni in koliko odstotkov čebeljih družin zime ni preživel.

Prezimatev 2009/2010

V pričujoči analizi smo ugotavljali prezimatev čebeljih družin pozimi leta 2009/2010. Prejete podatke smo najprej pregledali in jih uredili za nadaljnjo obdelavo. Iz baze smo odstranili vse nepopolne podatke ter vse podatke o prevoznih enotah, saj ti niso pravi kazalnik razmer na območju, na katerem so registrirane. Izmed preostalih podatkov smo uporabili samo podatke s stojišč, za katera smo imeli podatke o številu čebeljih družin za oba primerljiva datuma (za 31. 10. 2009 in 15. 4. 2010). V analizo je bilo vključenih 5881 stojišč, na katerih je bilo jeseni 2009 75.108 čebeljih družin. Rezultati, razdeljeni po regijah, so prikazani v Preglednici 1.

Iz nje je razvidno, da se odstotek propadlih dru-

Preglednica 1: Število čebeljih družin jeseni leta 2009 in spomladi 2010 na primerljivih lokacijah po posameznih regijah ter odstotek propadlih družin v obravnavanem obdobju

Regija	Jesen 2009	Pomlad 2010	Odstotek propadlih družin
Obalno-kraška	2.408	1.758	27
Goriška	6.221	4.880	22
Gorenjska	7.304	5.946	19
Notranjsko-kraška	3.919	3.229	18
Osrednje-slovenska	12.051	10.047	17
Spodnjeposavska	3.802	3.178	16
Jugovzhodna Slovenija	8.492	7.314	14
Koroška	4.369	3.761	14
Zasavska	1.237	1.120	9
Pomurska	7.617	6.923	9
Podravska	9.082	8.446	7
Savinjska	8.606	8.189	5
SKUPAJ	75.108	64.791	14

žin od regije do regije zelo razlikuje. Po zelo visokem odstotku propadlih družin izstopa predvsem Obalno-kraška regija (27 %), najbolj pa so čebele prezimile v Savinjski regiji.

Zaradi velikih razlik med regijami smo odstotke izrisali na karti Slovenije (Slika 1). Iz karte je razvidno, da so bile izgube čebeljih družin večje v zahodni Sloveniji in manjše v vzhodni.

Sklep

Na podlagi teh in prihodnjih rezultatov bomo morali ugotoviti ključne dejavnike, ki vplivajo na slabo prezimatev čebeljih družin, jih ovrednotiti in v čim večji meri izločiti, da bi na ta način izboljšali prezimatev čebel v Sloveniji, saj je to eden izmed poglavitnih dejavnikov uspešnosti čebelarjenja. ■

* dr. Kmetijski inštitut Slovenije

Upad čebeljih družin preko zime 2009/2010

Slika 1: Propad čebeljih družin pozimi leta 2009/2010

ČZS se zahvaljuje KIS za raziskovalno delo s področja čebelarstva, saj bo vse to brez dvoma pripomoglo k izboljšanju čebelarstva in ohranitvi čebel. Da bi ugotovili propadanje čebeljih družin, pozivamo čebelarje, naj redno sporočajo točne podatke o številu svojih čebeljih družin Sektorju za identifikacijo in registracijo živali (SIR). Brez točnih podatkov namreč ni mogoče statistično pravilno ugotoviti škode, ki je prizadela čebelarje. Ob tem naj vas opozorimo na raziskavo o izgubah čebel, ki jo je z anonimnim anketiranjem čebelarjev marca 2010 izvedel Nacionalni inštitut za biologijo. Članek dr. Jasne Kralj je bil objavljen v SČ 6/2010.

Uredništvo

Uporaba oksalne kisline v poznojesenskih mesecih

Vlado Auguštin*

Počasi se približuje čas, ko v čebeljih družinah ne bo več zalege in bodo vse varoje na čebelah. To bo idealen trenutek, da se najpreprosteje, najučinkoviteje in najceneje znebimo varoj. Za ta poseg vam priporočam uporabo oksalne kisline. Ker je bilo o tej organski kislini že dovolj napisanega v literaturi, naj opozorim samo na tehnologijo uporabe. Osredotočil se bom na metodo kapanja po čebelah z raztopino oksalne kisline in sladkorja v destilirani vodi. Postopek izvajamo pozno jeseni oz. v obdobju, ko v družini ni zalege.

Raztopino, s katero bomo pokapali čebele, pripravimo tako, da odmerimo 600 ml destilirane vode

in to količino zmešamo s 600 g sladkorja. Tako bomo dobili približno liter sirupa. Tega segrejemo na telesno temperaturo, to je na 35–40 °C. Če ne uporabljamo termometra, sirup grejemo toliko časa, kolikor v njem še lahko držimo prst.

Ogret sirup vlijemo v plastenko s prostornino 1,5 litra. Svetujem vam uporabo plastenke s širokim grlom, npr. plastenko za fruc. V grlo vstavimo suh lijak in vanj vsujemo 35 g dihidrata oksalne kisline, ki ga je mogoče kupiti v vseh boljše založenih čebelarskih trgovinah. Ta je v obliki različno velikih kristalov, zelo podobnih sladkorju. Ko dihidrat oksalne kisline vsujemo v plastenko, jo zapremo in stresamo toliko časa, da se kristali raztopijo. Tako je raztopina z oksalno kislino pripravljena za uporabo.

* svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

Trgovina

ČEBELARNA

PRODAJNO RAZSTAVNI SALON

Kepić Milena s.p.

ČEBELARSKI CENTER BRDO PRI LUKOVICI

Delovni čas:

torek-petek: od 8. do 17. ure

sobota: od 8. do 12. ure

nedelja-praz: zaprto

Za večje skupne izjeme delovnega časa po uspešnejšem dogovoru.

Tel.: 01/729 61 18

Faks.: 01/729 61 31

cebelarna@gmail.com

gsm: 041 294 184

Nudimo vam:

- čebelarstvo oprema in pribor
- med in ostale čebelje izdelke
- darila izdelki iz čebeljih proizvodov
- čebelarska literatura

Zatiranje varoj opravimo dopoldne, ko temperatura v okolici čebelnjaka doseže okoli 7–8 °C in so čebele v panjih še v rahli gruči. Pripravljeno raztopino doziramo z injekcijsko brizgalko s prostornino 50–60 ml. Na polno zasedeno ulico enakomerno izbrizgamo neposredno na čebele največ 5 ml raztopine. Za zdravljenje čebelje družine potrebujemo od 20–40 ml raztopine, odvisno od moči družine. Maksimalna količina na čebeljo družino ne sme biti večja od 50 ml.

Da bi bila metoda kapanja po čebelah v AŽ-panjih učinkovitejša, si na injekcijsko brizgalko namestimo pol metra dolgo medicinsko iglo s premerom 2 mm, npr. iglo podjetja TIK Kobarid. Igla je na koncu zamašena, na spodnji strani igle pa ima v enakomerni razdalji pet luknjic s premerom 0,5 mm. Pri delu s tako prirejeno medicinsko iglo nam ni treba

odpirati plodiščnega okenca, temveč iglo skozi mrežo potisnemo do čebelje gruče. S tem prihranimo veliko časa, pa še čebeljim pikom se izognemo.

Postopek uporabe oksalne kisline z metodo kapanja je preprost, hiter, učinkovit in ob pravilni uporabi nenevaren tako za čebelarja kot tudi za čebele. Paziti moramo, da v panjih ni čebelje zalege, da ne uporabimo prevelikega odmerka in da v eni generaciji čebel postopek izvedemo samo enkrat.

Sama oksalna kislina je sestavni del medu, zato ni nevarnosti škodljivih ostankov v medu. Uničevanje varoj pozno jeseni oz. pozimi je izjemno pomembno, saj s tem postopkom uničimo večino varoj, ki so preživele poletno zatiranje ali so se znova naselile v družini in iz katerih bi se razvila populacija, ki bi nam povzročala težave v prihodnjem čebelarstvu letu. ■

Novice iz sveta

Franc Šivic

Turčija

Letošnje presenečenje filmskega festivala v Berlinu je bil turški film »Bal« (turško med), ki je v kategoriji igranih filmov prejel prestižno nagrado »zlati medved«.

Zgodba govori o šestletnem Jusufu, čigar oče Jakup goji čebele visoko v drevesnih krošnjah in v prostranih gozdovih severovzhodne Anatolije prideluje temni med. Sin ga pogosto spremlja po čarobno lepi naravi, kjer skupaj spoznavata in odkrivata njene skrivnosti.

Film Med (Bal)

Režiserju Semihu Kaplanogluju je uspelo ustvariti film, poln poezije in pravljicne lepote, ki si ga bomo gotovo vsi radi ogledali, ko ga bodo zavrteli tudi v slovenskih kinematografih.

Vir: Internet

Francija

Henri Clément, predsednik francoskih čebelarjev, je v svojem uvodniku septembrske številke revije Abeilles et Fleurs (Čebele in cvetje) vse prej kot optimist. Kot ugotavlja, je bila letošnja medena bera v večini francoskih pokrajin sicer razmeroma dobra, vendar to še ne pomeni, da se francoskemu čebelarstvu obetajo dobri časi. Da bi zadostili potrebam domačega trga, morajo vsako leto uvoziti več kot polovico medu, torej več kot 20.000 ton. Še pred 15 leti je bil uvoz medu trikrat manjši od zdajšnjega.

Poglaviti razlog za takšno stanje je manjša pridelava sončničnega medu. V osemdesetih letih so bili donosi na sončnični paši od 60 do 70 kilogramov na panj, zato je ta vrsta medu takrat obsegala več kot polovico vsega v Franciji pridelanega medu. Prostrana polja sončnic so bila zanje pravi eldorado. Zdaj se jim prevaževalci izogibajo, ker se panji po takšni paši praznijo in na pomlad v njih ni več življenja. Res je poglaviti krivec za umiranje čebel na sončnicah sistemski insekticid gaučo, ki je v Franciji že dve leti prepovedan, vendar je zemlja še vedno zastrupljena z njim. Poleg tega je kmetijsko ministrstvo dovolilo uporabo dveh novejših sistemikov, in sicer proteusa na oljni ogrščici in crusiera na koruzi, ki glede pomorov čebel prav tako nista nedolžna. Francoska čebelarska zveza si zdaj prizadeva za prepoved uporabe teh dveh insekticidov, ki sta sicer že na črni listi v Italiji in Nemčiji. Na zatožno klop sta sedla še dva »morilca« čebel: permetrin in

deltametrin, ki so ju letos uporabljali v nekaterih žvinojrejskih okoliših za preprečevanje katarske mrzlice pri ovcah. Z njima so razkuževali živali, njihove staje in širše okolje, rezultat pa je bil pomor številnih čebeljih družin. Čebelarji predlagajo, da bi to bolezen zdravili z injiciranjem, saj je postopek učinkovitejši in ne zastruplja okolja.

Še naprej se neovirano širijo in čebelarjem povzročajo škodo tudi azijski sršeni, ki lovijo in žrejo čebele, pogosto pa tudi popolnoma izropajo panje. Na letnem kongresu čebelarske zveze konec oktobra v Poitiersu bodo prikazali med drugim zanimiv film z naslovom »Azijski sršen – volk v ovčji staji«.

Zaradi odmrtnosti velikega števila čebeljih družin je v Franciji vsako leto veliko povpraševanje po naravnih ali umetnih rojih. Ker je povpraševanje večje od ponudbe, je včasih težko dobiti čebele, pa še cene zanje se nenehno zvišujejo. Nekateri čebelarji se zato zavestno odpovedo zgodnji paši in čebelje družine spomladi raje uporabijo za narejanje umetnih rojev.

No, vemo, da je vsako pomlad iz Slovenije v Francijo in Italijo poslanih kar nekaj narejencev. Gilles Ratia, nekdanji poklicni čebelar in zdajšnji predsednik Apimondie mi je povedal, da so francoski čebelarji z njimi zadovoljni, žal pa je bilo nekaj primerov, da so pri teh čebelah odkrili hudo gnilobo čebelje zalege. Če naši izvozniki čebel v prihodnje ne bodo pazljivejši, se lahko zgodi, da bo sicer obetavna trgovina zamrla. To bi bila pa velika škoda, kajne?

Vir: Clément, H. (2010): Editorial. Abeilles et Fleurs, št. 10, oktober 2010, stran 3.

Italija

V Montelcinu na Siciliji je od 10. do 12. septembra letos potekalo zdaj že tradicionalno ocenjevanje medov iz Italije in drugih sredozemskih držav. Mednarodna žirija, ki so jo sestavljali poklicni ocenjevalci medu, je po natančnih laboratorijskih analizah za najboljši med v Sredozemlju izbrala med rožičevca (*Ceratonia siliqua*) z Malte, za najboljši med iz Italije pa med jagodičnice (*Arbutus unedo*) s Sardinije.

Čebelarji na Apeninskem polotoku so si oddahnili, ko so izvedeli, da je vlada podaljšala odlok o prepovedi uporabe neonikotinoidov in fipronila za razkuževanje semen koruze pred setvijo. Ta sredstva so namreč pred nekaj leti povzročila velike pomore čebel. Prepoved velja do 30. junija 2011. Medtem bodo na ustreznih institucijah ugotovili, ali so ti insekticidi v resnici povzročili umiranje čebel.

Letos so čebele v Sloveniji nabirale cvetni prah na koruzi, tudi na tisti, katere seme je bilo razkuženo z enim izmed neonikotinoidov. Med obiskovanjem

Foto: Internet

Rožičevca (*Ceratonia siliqua*), jagodičnica (*Arbutus unedo*)

cvetov koruze kakih vidnih znakov zastrupitve sicer ni bilo videti, toda počakajmo do začetka pomladi.

Vir: Internet

Nemčija

V prejšnjem SČ sem opisal, po kakšnih poteh v ZDA dovažajo kitajski med, ne da bi država zanj pobrala protidumpinški davek. Med trgovci, ki so ponarejali izvozno dokumentacijo in ki se bodo morali zagovarjati pred sodišči, se je znašel tudi neki nemški trgovec z medom. Obtožba ga bremeni, da je od leta 2002 do 2008 v različne države poslal kar 606 pošilk kitajskega medu, ki je bil po večini deklariran kot ruski med in ki je bil celo onesnažen z antibiotiki.

Konec junija pa so v Hamburgu so odkrili več kot tono nemškega medu, ki je vseboval antibiotik sulfatiazol. Policija je čebelarju med takoj zasegla. Časopisi so omenjeno odkritje pograbili in ga obesili na veliki zvon. S tem so nemškemu čebelarstvu povzročili precejšnjo škodo, saj so se zadnja leta zelo trudili, da so med porabniki ustvarili zaupanje v kakovost nemškega medu, po tem neljubem dogodku pa je zaupanje vanj precej načeto.

Upravičeno se lahko vprašamo, ali ni kaj »ruskega« medu, oplemenitenega z antibiotiki, prispelo tudi v Slovenijo. Nerazumljiva so včasih pota mednarodne trgovine!

Silke Beckendorf, urednica Deutsche Bienen Journal, je v 10. številki pisala o sonaravnemu čebelarjenju. V Nemčiji je sonaravnih čebelarjev v primerjavi s sonaravnimi kmetovalci zelo malo – po njenih podatkih od 500 do 600, vseh nemških čebelarjev pa je nekaj več kot 80.000. Ideja o takem čebelarjenju je nastala v obdobju, ko se je pojavila varoza, njegovi začetniki pa so bili tisti ljudje, ki so že takrat prisegali na naravne akaricide. In koliko je sonaravnih čebelarstev pri nas? ■

Vir: Beckendorf, S. (2010): Honighändler vor Gericht, Deutsches Bienen Journal, št. 10, str. 5.

Vladimir Fajdiga – Postojna

Čebelarjeva opravila v novembru

Jesen je lahko tudi za čebelarja najbolj pisano doživetje vsakdana, je tudi najbolj izpovedni letni čas; zdi se, da lahko v enem samem jesenskem dnevu prelistamo celotno knjigo, ki jo vedno znova, a vseeno vsakokrat tako drugače zapisuje narava vsako leto skozi letne čase na strani večnosti. V jeseni lahko uživa le tisti, ki se je naučil uzreti, ceniti in živeti trenutke.

Marsikaj je jesen: obletele gmajne, osameli vinogradi, pojoče zidanice, zapuščene njive, onemeli čebelnjaki, včasih še odmev poletja, ki je zatonilo za gorami, in pa zamirajoči korak pomladi, ki se izgublja na olistanih stezah. Ni več sonca, ki bi neusmiljeno žgalo in zorilo žito, plodovi zemlje in dela človeških rok so pospravljeni na varnem v kaščah. Sončni žarki milostno grejejo in sušijo pročelja čebelnjakov, ki jih je opralo jesensko deževje. Moder čebelar jih je premišljeno postavil tako, da mu jih naraslo jesensko vodovje in reka, ki je zaradi »urejene« struge brzela svojo pot, nista odnesla s seboj.

Pa jesen ni le odhajanje. Vonj po odpadlem in trohnečem listju, ki ga je zaznati v zraku, pajčevina pritlehne megle, ki se vleče po dolinah, sta preudaren dih narave, ki dopušča to otekanje življenja, da bi po zimskem mirovanju znova vzkliklo.

Komur je dano, uzre zadnje dejanje tega ponavljajočega se presnavljanja jesenske žaloigre, prisluhne mehki tišini in komaj opaznemu vrtnčenju jesenskega listja, ki utrujeno kaplja na gredice, prisluhne jesenskemu dežju, ki neprestano pada, in kostanjarju, ki si nad žerjavico greje prezeble roke in pripoveduje žalostne zgodbe ...

Tudi v čebeljem panju se pričenjajo meseci čebelarjevim očem zastrtega, najtršega boja za obstanek. Le dovolj živalne, pravočasno zadostno nahranjene in od varoj očiščene družine se bodo prebile skozi prihajajoče mesece.

Jesen je predvsem uvodno dejanje – uvertura prebujanja, ki se v čebeljem gnezdu prične v poznih julijskih in avgustovskih dneh z vzrejo generacij zimskih čebel. Tako je evolucijsko družini zagotovljeno preživetje, človek – čebelar pa bo po svojih močeh pravočasno oskrbel svojo najmanjšo domačo žival, ki kot oprasovalka kulturnih rastlin zanj zaseda tretje mesto po pomembnosti (za govedom in prašičem). Kdor bo pozoren, bo v prihajajoči jeseni že ugledal pomlad.

November

Novembra so, sicer odvisno od zunanjih dejavnikov (temperature, lege, nadmorske višine stojišča/čebelnjaka), čebele načeloma že oblikovale zimsko gručo, ki jo razpuste in zapuščajo le ob izrazito toplejših dneh. Matica je prenehala z zaleganjem (stare matice prenehajo praviloma prej kot letošnje mlade matice). V nakladnih panjih, še posebej če čebele prezimujemo na odprti mrežasti podnici, matice bolj zgodaj prenehajo z zaleganjem in pozneje pričnejo s to dejavnostjo, kar ima za posledico manj generacij varoj in posredno spomladi bistveno zmanjšan pojav nose mavosti (glej SČ št. 1, januar 2010, str. 18). Približno tri tedne po vdoru prvega, vsaj nekaj dni trajajočega hladnega vremena so družine brez zalege in pripravljene za zimsko zatiranje varoj. Glede tega le nasvet: redno preverjajte naravni odpad (testne vložke, najboljše plastične, bele barve, da je štetje varoj enostavnejše, je dobro imeti vse leto v panjih) (članek o zatiranju varoj si preberite na strani 351, op. ur.). Če je odpad večji od 0,5 do 1 osebka na dan, ukrepajte po navodilih pristojnega uradnega veterinarja.

Čebela je otrok sonca, je zapisal Sklenar, kar sicer drži, vendar to ni zadosten razlog za zimsko odevanje – paženje panjev. Zdi se, kot bi nekateri želeli z obilnim odevanjem čebel pomiriti svojo slabo vest, ker ob pravem času niso postorili vsega potrebnega za uspešno prezimitev čebel. Sam nisem pristaš odevanja in sem prepričan, da je nepotrebno, celo škodljivo (glej SČ št. 1, januar 2010, str. 19). Če smo čebele zadostno in pravočasno razvili in oskrbeli za zimo (nahranili in tretirali proti varozi), bodo zgoraj omenjeni boj za obstanek v zimskih mesecih izbojevale same, brez naše nepotrebne pomoči, kot so ga tisočletja svojega obstoja. Panji naj bodo zračni in suhi, kar je odvisno tudi od materiala (les, umetna masa), iz katerega je panj narejen, ter od tipa in konstrukcije panja. Le suh zrak je dober izolator in hkrati onemogoča razvoj plesni, zato AŽ-panjem odstranim vrata in jih nadomestim s penasto gumo. Nakladnim panjem vstavim v okvir notranjega pokrova na strani, ki ne bo v neposrednem stiku s čebelami, paropropustno gradbeno folijo – peno in s tem onemogočim nepotrebno uhajanje toplote, streho pa, ki ima na notranji strani distančni letvici, ki omogočata kroženje zraka, obtežim z ustrezno težkim

predmetom, da mi burja ne razkrije panjev. V izogib kondenziranju odvečne vlage in plesnenju satja v nakladnih panjih s polno podnico pa po zimskem zatiranju varoj odstranim notranji pokrov; namesto njega položim na satnike zgornje naklade mrežo, namenjeno nabiranju propolisa oz. podobno drobno pleteno mrežo, ki jo na levi in desni stranici panja pričvrstim z risalnimi žeblički (ohranjanje medprostora za horizontalno prehajanje čebel preko nosilnih letvic satnikov). Tako nameščena mreža preprečuje čebelarjem grizenje penaste gume, ki jo odrezano natančno na velikost naklade položim preko mreže in nanjo poveznem streho. Žrela panjev, ki smo jih morda v strahu pred ropom zožili s penasto gumo ali kako drugače, povsem odpremo, nanje pa, kot sem omenjal že v septembrski številki, namestimo žrelno zaporo ali pa kovinsko mrežo z velikostjo okenca 7 mm, kar bo mišim in rovkam preprečilo dostop v panje.

Letošnjo jesen opažam pri svojih čebelah pravo invazijo os. Svojčas smo ose in sršene imenovali čebelji škodljivci/sovražniki. Fran Erjavec jih kot vse ostale žuželke poimenuje golazen, vendar je tudi njihova vloga v ekosistemu nepogrešljiva. Ker so ose aktivne pri bistveno nižjih temperaturah, lahko včasih izropajo posamezne panje, zato je potrebno razmisliti in pravočasno ukrepati proti tej nadlogi, gledano seveda antropocentrično iz čebelarskega zornega kota.

Ponekod, zanimivo predvsem v velikih mestih (adaptacija ptice/živali na življenje v (sub)urbanih sredinah), predstavljajo čebelarjem velike preglavice žolne in detli, ki v svoji vnemi pri iskanju hrane načenjajo predvsem prostostoječe panje ter pri tem vznemirjajo prezimujoče čebele. Ustrezna zaščita so pravilno nameščene mreže za zaščito pred pti-

Foto: Ivan Jurkovič

Z električnim pastirjem varovani panji

cami, vendar bo na žalost marsikatera storila svoj konec v njih. Pri naših severnih sosedih Avstrijcih, ki čebelarijo predvsem v prostostojećih panjih pa v zadnjem času predstavljajo precejšen problem rakuni, ki so se iz ujetništva razširili po vsej Evropi; nemalokrat je najti razgrizena žrela panjev in celo prevrnjene panje, ki seveda niso bili dovolj obteženi. Bolj za zabavo kot zares pa si čebelje panje privoščijo tudi bobri in divji prašiči, slednji zgolj iz radovednosti ali potrebe po predmetu, na katerem bi očedili svoj kožuh ali pa skrajšali zobe.

O škodi, ki jo povzroča medved na čebelnjakih, pa pri nas redno poroča dnevno časopisje. Da bi preprečili dostop vsem omenjenim živalim, postavimo električnega pastirja (najbolje mreže) in seveda skrbimo, da bo le-ta vedno pod napetostjo in nikjer v kratkem stiku. ■

Prispevek je lektoriral avtor sam. *Uredništvo*

VETERINARSKI NASVETI

Veterinarski nasveti za november

Lidija Matavž*

Ta mesec je obseg zalege v čebeljih družinah še zelo majhen ali pa zalege celo ni več. Vse varoje, ki so še ostale na čebelah, so zdaj ranljive, njihovo število pa je mogoče zmanjšati na minimum. Ker varoje izčrpavajo zimske čebele, moramo ob primernih vremenskih razmerah opraviti še zimsko zatiranje varoj. O načinu zatiranja in vrsti sredstev za

zatiranje varoj, če je seveda to potrebno, se najprej posvetujte s pristojnim veterinarjem NVI. Na voljo sta oksalna kislina in perizin, obe sredstvi pa v panj vnesemo tako, da ju pokapamo v ulice.

Obvezna je uporaba **testnega vložka za preverjanje** števila odpadlih varoj, saj bomo šele po preštetju odpadnih zajedavcev dobili realno sliko uspešnosti zatiranja. Če v treh tednih odpade manj kot 100 varoj, bodo čebele v gruču do prihodnje

* mag., dr. vet. med., VF NVI, enota Murska Sobota

pomladi v dobri kondiciji, zato bo daljša tudi njihova življenjska doba, tako da bodo zgodaj spomladi sposobne oskrbeti mlado zalego. Zdrava in številna zalega sta namreč prvi pogoj za dober prihodnji razvoj čebelje družine. Če v treh tednih odpade več kot 500 varoj, pa se o nadaljnjih ukrepih posvetujte s pristojnim veterinarjem NVI.

Higiensko skladiščenje satja, preventiva pred boleznimi zalege in odraslih čebel

Dobra čebelarska praksa nam nalaga, da mora biti satje čez zimo pravilno uskladiščeno. Za prihodnjo čebelarsko sezono hranimo eno oz. največ dve leti staro satje. Zaradi navzočnosti spor, hif ali drugih razvojnih oblik različnih povzročiteljev bolezni v voščinah (nosema, huda gniloba, poapnela zalega, voščena vešča) moramo te pravilno skladiščiti ter satje občasno tudi razkuževati. Največja nadloga pri skladiščenju voščin je seveda **voščena vešča**. Odrasla vešča je lahko tudi prenašalec spor *Paenibacillus larvae* (Jean-Daniel Charriere in sod., 1997). Najboljše razmere za razvoj voščene vešče so **staro satje in temperatura več kot 15 °C**.

Nekaj pglavitnih pravil za ravnanje s satjem

- Nikoli ne puščajmo satja v nenaseljenih panjih.
- Redno čistimo testni vložek za preverjanje števila varoj, saj se razvojne oblike vešče zadržujejo tudi na njih.
- Redno čistimo podnične vložke, v katerih zbira mo cvetni prah.

Metode za ohranjanje satja čez zimo

Fizikalne metode:

- Mlado oziroma novo satje skladiščimo pri temperaturi manj kot 15 °C. Najprimernejša temperatura je 9 °C ali manj. Satje shranimo v čiste,

razkužene, zaprte zaboje, v katerih je dober pretok zraka.

- Satje lahko za tri ure zamrzemo na -12 °C. S tem uničimo vse razvojne oblike voščene vešče.
- Vse razvojne oblike vešče uniči tudi termična obdelava satja. Pri tej metodi satje 40 minut segrevamo pri + 49 °C.

Biološke metode so priporočljive za čebelarje z velikim številom satja (spore *Bacillus thuringiensis*).

Metode s kemičnimi sredstvi oziroma z organskimi kislinami:

- **Žveplanje** z žveplovim dioksidom (SO₂) – Metodo izvajamo enkrat na mesec (oz. enkrat na štiri tedne). Na 100 litrov prostornine zraka uporabimo en trak. Varnejša je uporaba žveplovega dioksida v obliki pršila. Na **100 litrov prostornine zraka (0,5 m x 0,5 m x 0,4 m)** pršimo 3–4 sekunde.
- **Uporaba 80-odstotne očetne kisline** – Na 100 litrov prostornine zraka uporabimo **200 ml očetne kisline**. Med poletno sezono satje razkužujemo enkrat na dva tedna.
- **Uporaba 85-odstotne mravljične kisline** – Na 100 litrov prostornine zraka uporabimo **80 ml mravljične kisline**. Med poletno sezono satje razkužujemo enkrat na dva tedna (Jean-Daniel Charriere in sod., 1997).

Čisto satje je tudi pogoj za pridelavo kakovostnih čebeljih pridelkov, zato ga je treba redno menjavati, ga pravilno razkuževati in seveda paziti, da ga ne onesnažimo s snovmi, ki so škodljive za zdravje. ■

Viri: Charriere, J. D., et. al., (1997): Protection of honey combs from moth damage. Swiss Bee research Centre, Communication Nr. 24.

ČEBELARSKI TURIZEM

Čebelarska učna pot na Cerknškem jezeru

Molčeča in zelena Notranjska je ugnedena med coprniško Slivnico in zasneženi Snežniki. Narava je Notranjski podarila razgled s Snežnika na širjave mogočnega dinarskega gozda z veliko hojve mane, vode, ki izginja v podzemna prostranstva, skrivnostni in magični svet krasa, barviti rastlinski svet, pravo botanično oazo redkih in endemičnih posebnosti, življenjski prostor nešteti živalskih vrst, od človeške ribice do volkov, risov in medvedov. Raj za ptice, ki se gostijo ob številnih presihajočih

jezerih, raj za čebele ob izdatni gozdni paši na javorniškem javorju, jelki ali smreki in raj za človeka, ki tu živi, ustvarja in ohranja ravnovesje med naravo in kulturo.

Notranjski prostor je območje neponovljivih kraških pojavov, svetovno znanih fenomenov: presihajočega Cerknškega jezera, Planinskega polja, Pivških jezer z meandri in požiralniki podzemnega sveta, kraške Ljublanice, reke s sedmimi imeni, Rakovega Škocjana z naravnimi mostovi, množice

izvirov kristalno čiste vode in presenetljivih ponorov, majhnih vrtáč in velikih udornic, globokih brezen in veličastnih jam, kot so Postojnska, Planinska in Križna, do lirično obarvanih Blok z visoko ležečim barjem in dolgimi zimami.

Notranjska je sinonim za najobsežnejši strnjen kompleks gozdnih površin. Mogočen in bogat gozd je odločujoč gospodarski dejavnik za domačine. To je prostor, v katerem lahko naletimo na številne stalne čebelnjake, občasno pa tudi na veliko prevoznih enot. Že od nekdaj je v navadi dovoz čebel iz krajev s slabšo pašo na boljša pasišča, zlasti gozdna.

Prav na robu tega obširnega in radodarnega gozda, v nedrju otoka Goričica na Cerkniškem jezeru smo čebelarji ČD Cerknica postavili društveni čebelnjak, skupaj z dijaki Srednje gradbene, geodetske in komercialne šole iz Ljubljane pa še čebelarško učno pot. Na njej obiskovalcem Cerkniškega jezera predstavimo našo medonosno čebelo, osnove čebelarjenja, pomen čebel v naravi, pomembnost pridelave in uživanja medu ter drugih čebeljih pridelkov, pa tudi čebelje paše in medovite rastline. Osrednji del učne poti sestavlja 13 informacijskih tabel. Program predstavitve učne poti se nadaljuje z vrstami panjskih sistemov, ki jih uporabljamo v Sloveniji, zeliščnim vrtom in z medovitimi rastlinami, ki so nasajene na območju učne poti.

Učno pot si lahko ogledate sami ali pa se dogovorite za voden ogled. Za skupine iz vrtcev, osnovnih ali srednjih šol smo pripravili tudi delovne liste različnih težavnostnih stopenj, po poprejšnjem do-

Foto: Jemel Dolničar

govoru pa organiziramo tudi naravoslovne dneve. Dodatno organiziramo tudi ogled čebelarstev na območju OZČD Cerknica.

Torej, če vas zanima, zakaj čebela piči, kako se čebele pogovarjajo, kakšno je satovje in kaj potrebuje čebelar pri svojem delu, pridite in se sprehodite po čebelarški učni poti. Notranjski čebelarji odpiramo vrata čebeljakov in čebelarstev otrokom, šolarjem, upokojencem, domačinom, slepim in slabovidnim in vsem tistim, ki jih zanima, kako delamo s čebelami, kaj se učimo od čebel in kako uporabljamo dobrote iz čebeljega panja za ohranjanje zdravja. Obiskovalcem želimo podariti naše izkušnje in koga tudi navdušiti za čebelarjenje. Med obiskom na tej zaplati čebelarškega sveta se kot stalni spremljevalec in prebivalec društvenega čebelnjaka predstavi tudi prava čebela.

Janez Dragolič

DOGODKI IN OBVESTILA

18. kongres Apislavije

Septembra letos je v okviru praznovanja 100-letnice Apislavije v bolgarskem letoviškem in obmorskem mestu Varna potekal 18. kongres te organizacije. Apislavija je bila na pobudo Bolgarske čebelarške zveze ustanovljena junija leta 1910. Tedaj so v to zvezo vstopile čebelarške zveze Bolgarije, Rusije, Srbije, Češke, Poljske, Šlezije, Hrvaške, Slovenije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije, Moravske in Črne gore. V vsem tem obdobju sta bili njeni osrednji nalogi spodbujanje razvoja čebelarstva in izboljšanje kakovosti čebeljih pridelkov. Ker se je Čebelarška zveza Slovenije lani znova včlanila v to organizacijo, je bila seveda na kongres povabljen kot članica, udeležila pa sta se ga Andrej Sever in Vlado Auguštin.

Na pot sta se odpravila z polnim prtljažnikom promocijskega gradiva za forum Apimedita&Apiquality

Foto: Vlado Auguštin

G. Andrej Sever izroča sliko Antona Janše predsedniku Apislavije Stefanu Stefanovu, v ozadju predsednik Apimondije Gilles Ratia

ter za ocenjevanje medu in medenih pijač. Najin cilj je bil čim več udeležencev kongresa seznaniti s tem velikim dogodkom pri nas in s slovensko akcijo »Ohranimo čebele«. Da bi dolgo potovanje do Varne čim boljše izkoristila, sva se ustavila tudi v Nišu, kjer je prav tedaj potekal mednarodni seminar z naslovom »S kakovostjo v Evropo«. Na najino željo so nama organizatorji omogočili, da sva udeležencem ob tej priložnosti predstavila forum Apimedita&Apiquality.

Kongres, ki so se ga udeležili predstavniki vseh članic Apislavije, je potekal v kulturno-športnem centru v Varni. Kako veliko je bilo zanimanje za ta kongres, kažejo tako navzočnost tamkajšnjih političnih veljakov in medijev kot tudi prihod delegacij in čebelarjev iz Slovaške in Poljske. Ob odprtju kongresa sem predsedniku Apislavije g. Stefanu Stefanovu kot priznanje za uspešno delovanje organizacije v imenu slovenskih čebelarjev podaril sliko Antona Janše in faksimile njegove knjige, g. Augustin pa je ob tej priložnosti navzoče povabil na svetovni kongres Apimedita&Apiquality ter predsedniku Apimondie g. Gillesu Ratii in predsedniku Apislavije g. Stefanovu podaril peneco medico. Tako s svojimi darili kot z nastopi v slovesni slovenski čebe-

larski obleki sva brez dvoma dala odprtju veličasten pečat.

Sam kongres je potekal v dveh delih. Prvi del je obsegal predavanja bolgarskih in drugih čebelarskih strokovnjakov z vsega sveta. Še posebej zanimivi sta bili predavanji predsednika Apimondie g. Ratie in bolgarskega strokovnjaka g. Bogdanova. Drugi del kongresa je bil sejem oz. razstava APIEXPO, na katerem so se predstavili proizvajalci čebelarske opreme in čebeljih pridelkov. ČZS oz. JSSČ je v samem središču dogajanja dobila brezplačen razstaveni prostor za promocijo vseh svojih dejavnosti.

Kot predstavnika slovenskih čebelarjev sva se udeležila tudi 18. skupščine Apislavije, v okviru katere je bilo izvoljeno novo vodstvo te organizacije. Predsednik Apislavije je postal g. Sabat iz Poljske. Kot izraz spoštovanja do slovenskih čebelarjev in njihove tradicije ter najinega dejavnega sodelovanja tako v strokovnem kot organizacijskem delu kongresa je bil g. Vlado Augustin soglasno izvoljen za člana nadzornega odbora Apislavije. Kongres je bil sklenjen v znamenju gesla: »Za nas čebelarje ni meja, saj nas povezujejo skupni problemi.«

Andrej Sever

Poplavljenе čebele

Pred nekaj leti so čebele na domu upokojenca in ljubiteljskega čebelarja g. Antona Jeneta bile boj za preživetje v avgustovskem neurju. 21. avgusta 2005 je namreč reka Sevnica poplavlila kraj Sevnica. Deročim vodam so bile na milost in nemilost prepuščene tudi čebele v svojih domovanjih – panjih. Na fotografiji sta dokumentirana moč in opustošenje, ki ga povzroči narava, pa tudi čudežno preživetje nekaterih čebel, ki so se po poplavi začele zbirati na vogalu panja. Od štirih panjev smo po poplavi našli dva in obe čebelji družini sta, sicer zdesetkani, preživelu ujmo. AŽ-panji so se izkazali z nepričakovano dodatno lastnostjo – plovnostjo, tako da so bili neke vrste Noetove barke čebeljih družin. Preostala panja je voda odnesla v Savo. Reka je naraščala in drla s tako hitrostjo, da panjev ni bilo mogoče rešiti, še zlasti, ker o neurju ni bilo nobenega vremenskega opozorila, tako da smo poplavo vsi pričakali nepripravljeni. Preživele čebele pa očitno kažejo na moč preživetja teh pridnih žuljk, ki so nam tudi zaradi tega lahko za zgled. Ta

Foto: Zorko Vičar

Čebele so v AŽ-panju preživele poplave.

dokaz preživetja izpred nekaj let nam zbuja upanje tudi za podnebno negotovo prihodnost, ko se lahko nadajamo še več vremenskih ujm, nazadnje npr. septembra 2010.

Zorko Vičar

NOVOSTI ČEBELARSTVA MA-JA IZ KOČEVJA

MEDOVITAL (propolis, cvetni prah, gozdni med in matični mleček), med s sokom rdeče pese, med s sokom rdečega ribeza, satje v medu (čebele so satje gradile v kozarcih) ter drugi medovi in čebelji pridelki.

Branko Obranovič, Čebelarstvo MA-JA, Šalka vas 44a, 1330 Kočevje, brankoob@siol.net, tel.: 041/548 856, <http://www.storzek.net/cebelarstvo-ma-ja/>

Razvitje prapora ČD Begunje pri Cerknici

Člani ČD Begunje pri Cerknici, ki je bilo ustanovljeno leta 1983, so avgusta letos slovesno razvili svoj prapor. Na njem je upodobljena znamenita slika Maksima Gasparija, ki prikazuje čebelarja s krošnjo in s panji na rami pred kapelico.

Ni naključje, da so begunjski čebelarji izbrali prav to sliko. Ta veliki slovenski slikar se je namreč rodil leta 1883, točno sto let pred ustanovitvijo čebelarskega društva, v vasi Selšček nedaleč od Begunj. Na slovesnosti ob razvitiu prapora je poleg predsednika društva g. Mira Koširja govoril tudi dr. Sadnikar, katerega oče je odkril slikarski talent mladega Gasparija in ga med študijem slikarstva na Dunaju tudi izdatno finančno podpiral. Razvitiu prapora, ki ga je spremljal lep kulturni pro-

Foto: Franc Šivic

gram, so se udeležili številni domači in povabljeni sosednji čebelarji ter njihovi prijatelji. *Franc Šivic*

Blagoslovitev čebelnjaka v Benediktu

Škof dr. Jožef Smej je ob navzočnosti dekanij-skih duhovnikov, predstavnikov čebelarskih društev in praporščakov 10. julija 2010 pri župniku g. Marjanu Rola v Benediktu v Slovenskih goricah blagoslovil nov čebelnjak. Ob tej priložnosti sta bila slavnostna govornika župan občine Benedikt g. Milan Gumser in predsednik ZČD Pomurja dr. Stanko Kapun. Čebelnjak je izdelal in postavil g. Sraka iz Benedikta. Ob tem dogodku so domači čebelarji postavili razstavo čebelarskih pripomočkov in medu. G. župnik Marjan Rola je za vse udeležence slovesnosti pripravil tudi pogostitev in poskrbel za prijetno razpoloženje. Navzoči domačini in gostje, tudi iz ČD Domžale in ČD Obalnih občin, so bili presenečeni nad organizacijo in dobro pripravljenim programom.

Vili Krušnik

Foto: Vili Krušnik

Žegnanje čebelnjaka g. Marjana Role, župnika iz Benedikta

Taborski čebelarji so praznovali

Ob koncu poletja, 28. avgusta 2010, so praznovali taborski čebelarji. Obudili so spomine na stoto obletnico velikega čebelarskega shoda, o katerem je leta 1910 poročala revija Slovenski čebelar. Shod je bil na Pepelovi kmetiji, kjer je zdaj v spomin na velikega čebelarja Antona Pepela in čebelarstvo v tem kraju čebelarski muzej.

Lovro Pepel

Foto: Lovro Pepel

Čebelarji na AGRI

ČZS, JSSČ se je skupaj s ČZD Pomurja in s pomurskimi čebelarji tudi letos predstavila na 48. Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni. V nedeljo, 22.8., so ob Dnevu čebelarjev potekali številni dogodki. ČZS je pripravila novinarsko konferenco, na kateri je predsednik ČZS Boštjan Noč govoril o slovenskem medu, ki je vreden zaupanja, in o dejavnostih slovenskih čebelarjev, kot sta organizacija kongresa Apimedita ter projekt Ohranimo čebele. Glavna inšpektorica Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano mag. Saša Dragar Milanovič je predstavila rezultate inšpekcijskega nadzora medu in trgovinah po Sloveniji, predsednik ČZD Pomurja dr. Stanko Kapun pa je predstavil delovanje čebelarjev v Pomurju.

Sledili sta slovesna razglasitev rezultatov in podelitev priznanj mednarodnega ocenjevanja medu. Na letošnjem ocenjevanju je vzorce ocenjevala strokovna žirija v sestavi članov iz Slovenije in Hrvaške. Vzorce so v ocenjevanje poslali iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Za šampiona so razglasili akacije med Franca Belcla iz Ljutomerja.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi priznanj je potekala okrogla miza z naslovom »Pomen trženja

geografskih označb«. O tej temi je v uvodu podrobneje govorila mag. Mira Kos Skubic z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Damjan Jerič iz KGZS Murska Sobota je govoril o trženju lokalnih produktov v okviru blagovne znamke Diši po Prekmurju, Anton Tomec iz ČZS pa o slovenskem medu z zaščiteno geografsko označbo. Po okrogli mizi sta ga. Jana Potokar in g. Tone Tome predstavila apiterapijo oz. uporabo čebeljih pridelkov za boljše počutje.

Vse dneve sejma so bili ob stojnici ČZS, JSSČ in ČZD Pomurja, na kateri je bilo mogoče degustirati čebelje pridelke in medene pijače, tudi čebelarji. Na razstavnem prostoru se je predstavil Vrtec Lendava, ki je sodeloval v projektu ozaveščanja otrok o čebelarstvu, v kotičku, namenjenem otrokom, pa je vrtec predstavil izdelke, ki so jih ustvarjali tako njegovi varovanci kot tudi otroci, ki so na dvodnevni delavnici lahko oblikovali različne izdelke na temo čebelarstva. V soboto je prireditveni prostor obiskal predsednik RS dr. Danilo Türk s soprogo, spremljali pa so ju tudi predstavniki tujih držav.

Lidija Senič, vodja JSSČ

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

*Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.*

Nudimo vam:

Voščene satnice AŽ, LR

**Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3**

**Drobni pribor, zaščitna
oprema za čebelarjenje**

Posode in točila za med...

**Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele,**

**Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!**

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

*Delovni čas od marca do novembra:
Pon., sre., pet. odprto od 9h - 13h, julij, avgust zaprto*

**kozarce za med,
pokrovčke s čebeljimi motivi,**

stekleničke za propolis,

**steklenice raznih oblik in
velikosti,**

**kartonsko in plastično
embalažo**

**GSM: 051/348-426
e-mail: jana.pp@amis.net**

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

Dobrodelno izobraževalna akcija – »Medeni zajtrk«

Priprave na letošnjo dobrodelno izobraževalno akcijo, ki bo v vseh vrtcih in šolah po Sloveniji potekala **19. novembra**, so v polnem teku. Otroci v vrtcih že nestrno pričakujejo medeni zajtrk, še posebej pa se veselijo tisti, ki jih bo obiskal čebelar. Tudi letos bomo k sodelovanju povabili župane ter o poteku akcije obveščali medije. Veliko pa k temu lahko prispevate tudi predstavniki lokalnih društev in osebno povabite svoje župane, da se vam pridružijo pri zajtrku, oziroma o tem obvestite lokalne medije, ki bodo z veseljem poročali o naši akciji.

Predvsem v mestnih občinah pa nas vsako leto pesti pomanjkanje medu, zato vas še enkrat

prosimo, da podarite še kak dodaten kilogram medu, če ga lahko, in da to sporočite na tel. št.: 040/463 513 ali e-pošto: tanja.magdic@czs.si.

Do konca oktobra so predsedniki čebelarških društev že prejeli promocijsko gradivo za vrtce in šole, dodatna gradiva za predstavitev čebelarstva otrokom pa lahko dobite pri JSSČ. Ker je uspeh akcije odvisen zlasti od nas, čebelarjev, želimo, da se v čim večjem številu udeležite zajtrkov v vrtcih in šolah. Otroci, ki so željni znanja in sladkanja z medom, vas že nestrno pričakujejo!

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ za ekonomiko čebelarjenja

Sprememba zakonodaje o registraciji čebelarških obratov

Čebelar, ki daje čebelje pridelke v promet, mora upoštevati veljavno zakonodajo o varnosti živil, po kateri je treba čebelarške obrate registrirati. Po zakonodaji o varnosti živil mora biti vsak čebelar registriran v Centralnem registru čebelnjakov pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), s tem pa je neposredno registriran tudi pri Veterinarski upravi RS, zato lahko čebelje pridelke prodaja na svojem domu, jih oddaja polnilcem ali prodaja v trgovine (Pravilnik o obratih na področju živil živalskega izvora, Ur. l. RS, 51/06, 66/07, 27/09).

V zvezi z morebitno registracijo čebelarških obratov pri Zdravstvenem inšpektoratu Republike Slovenije (ZIRS) pa je bila nedavno sprejeta sprememba. Do zdaj se je moral čebelar, ki svoje pridelke redno prodaja na tržnicah, prek interneta ali ima svojo trgovino, registrirati pri ZIRS-u, po novem pa se mora registrirati na **MKGP**.

Čebelarji, ki svoje pridelke prodajate na tržnici, prek interneta ali imate svojo trgovino, in čebelarji, ki v svojem obratu opravljate katero koli dejavnost, povezano s proizvodnjo sestavljenih

živil (gre za kombinacijo predelanih živil živalskega izvora z žvili rastlinskega izvora, **npr. medeni liker, medenjaki**), **morate izpolniti obrazec**, ki je v prilogi Uredbe o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad žvili (Ur. l. RS, 72/10), **ter ga poslati na MKGP, Dunajska 22, 1000 Ljubljana**. Vlogo za registracijo je treba poslati najmanj 15 dni pred začetkom obratovanja oziroma najpozneje 15 dni po vsakršni spremembi podatkov. Če ste bili do zdaj že registrirani pri ZIRS-u, potem vam ni treba storiti ničesar, ker vas že štejejo za registrirane, razen če je nastala kaka sprememba, ki jo morate seveda sporočiti.

Obrazce za registracijo lahko dobite pri svetovalcih JSSČ, ČZS ali na spodnjem spletnem naslovu: http://www.uradni-list.si/files/RS_-2010-072-03896-OB~P002-0000.PDF. Z veseljem vam bomo odgovorili tudi na morebitna dodatna vprašanja.

Andreja Kandolf, svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Oglasne table

Naročila za oglasne table »**ČEBELARSTVO – prodaja čebeljih pridelkov**«, lahko oddate pri predsednikih društev, na e-naslov: barbara.dimc@czs.si ali po tel.: 01/729 61 00 (kontaktna oseba

Barbara Dimc). Cena table:

- Enostranska tabla: 17 EUR z DDV
 - Dvostranska tabla: 25 EUR z DDV
- Poštni stroški so obračunani posebej.

Regijski posveti za leto 2011

Upravni odbor ČZS je na svoji 12. redni seji, 21. oktobra 2010, določil datume, kraje in vsebine regijskih posvetov v letu 2011, in sicer:

- za primorska ČD v torek, 16. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Zavarovalnice Triglav, Kidričeva 21, Nova Gorica;
- za OZČD Cerknica, notranjska in obalnokraška ČD v sredo, 17. novembra 2010, ob 16. uri, Povir 52a, Povir pri Sežani;
- za ČZ Celjske regije, ČZ Sa-Ša, ČZ Spodnje Savinjske doline v petek, 19. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Restavracije Gaj, Cesta v Loke 1, Mozirje;
- za ČZ Gorenjske in MZČD Kranj v torek, 23. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Srednje gostinske šole Radovljica, Kranjska cesta 24, 4240 Radovljica;
- za ČZ Krško in OČZ Brežice v sredo, 24. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih OŠ Leskovec pri Krškem, Pionirska cesta 4, Leskovec pri Krškem;
- za Regijsko čebelarstvo zvezo »Petra Pavla Glavarja«, ČZ Bele krajine, ZČD Trebnje v petek,

26. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Centra biotehnike in turizma Grm Novo mesto;

- za ČZ Koroške v torek, 30. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih KGZ Dravograd;
- za ČD ljubljanskega ter zasavskega območja v sredo, 1. decembra 2010, ob 16. uri, v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici;
- za ČZD Pomurja v petek, 3. decembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota;
- za ZČD Ptuj v torek, 7. decembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Kmetijsko gozdarskega zavoda Ptuj, Ormoška cesta 28;
- za ČZD Maribor v sredo, 8. decembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Čebelarkega centra Maribor, Streliška cesta 150.

Dnevni red regijskih posvetov čebelarskih društev za leto 2011:

1. Poročilo o delu ČZS v letu 2010.
2. Načrti za delo ČZS v letu 2011.
3. Pomen vključevanja čebelarjev v PRO.
4. Delovanje terenskih svetovalcev.
5. Vprašanja in pobude.

Dan čebelarskega turizma

Letošnji Dan čebelarskega turizma, ki ga že nekaj let zapored pripravljamo prvo soboto v decembru, bo 4. decembra ob 10. uri na Čebelarstvo zvezi Slovenije na Brdu pri Lukovici. Posvetovanja se vsako leto udeležijo več čebelarjev, ki so spoznali, da prav čebelarski turizem ponuja možnosti in nove izzive za izboljšanje prodaje čebeljih pridelkov na domu ter za promocijo našega čebelarstva.

Natančen program bomo objavili v decembrski številki Slovenskega čebelarja, že zdaj pa vse tiste, ki se želijo udeležiti letošnjega natečaja čebelarske fotografije opozarjamo, naj svoja dela pravočasno pošljejo v uredništvo naše revije. Rezultate natečaja bomo razglasili na Dan čebelarskega turizma.

Franč Šivic, podpredsednik ČZS

Okrogla miza o kakovosti panjev

Da bi še bolj posodobili čebelje panje, da bi bili ti še kakovostnejši, vas komisija UO ČZS za tehnologijo in varno hrano vabi na okroglo mizo o kakovosti izdelave čebeljih panjev. Okrogla miza

bo v četrtek, 11. novembra 2010, ob 16. uri, v prostorih Čebelarkega centra Slovenije, na njej pa bodo sodelovali tudi vsi slovenski proizvajalci čebeljih panjev.

Odjave za revijo Slovenski čebelar

Prosimo, da odjave revije Slovenski čebelar za leto 2011 sporočite najpozneje do 28. decem-

bra 2010 ge. Barbari Dimc na telefonsko številko: 01/729 61 00 (tajništvo).

Članarina ČZS za leto 2011

Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije je na svoji 12. redni seji, 21. oktobra 2010, sprejel sklep o članarini ČZS za leto 2011. **Enotna članarina ČZS za leto 2011 je 36 EUR na člana.** Znižana članarina za člane, ki so izpolnili 80 let starosti, ter za čebelarje invalide I. stopnje je 20 EUR, znižana članarina za učence, dijake in študente je 15 EUR, članarina za družinske člane (čebelarje, ki živijo v skupnem gospodinjstvu) pa 10 EUR.

Blagajnike oziroma vodstva čebelarskih društev prosimo, da najpozneje do konca januarja 2011 zberejo članarino in jo nakažejo na transakcijski račun ČZS, št. 02300-0013332083. V okence Sklic na št. obvezno vpišite šestmestno šifro vašega društva.

Naročnina za SČ za naročnike nečebelarje za leto 2011 45 EUR, za tujino 50 EUR. Posamezna številka SČ stane 4 EUR za člane oz. 7 EUR za nečlane. Blagajnikom in vodstvom čebelarskih društev se zahvaljujemo za njihovo požrtvovalno delo.

Nagrada društvu za vsakega novega člana

Da bi v našo organizacijo – Čebelarsko zvezo Slovenije – vključili čim več članov, je upravni odbor ČZS sklenil, da čebelarskemu društvu za vsakega novega člana ob plačilu članarine za ČZS pripada nagrada v vrednosti 21 EUR. Društva torej za nove člane v letu 2011 nakažejo ČZS 15 EUR, razliko do enotne članarine v vrednosti 21 EUR pa obdržijo kot nagrado.

Upravni odbor ČZS

Vabilo k včlanitvi v Priznano rejsko organizacijo za kranjsko čebelo

Po Zakonu o živinoreji morajo Priznane rejske organizacije (PRO) poimensko voditi sezname svojih članov in tekoče število živali oz. v našem primeru število čebeljih družin, ki jih ti gojijo. Čebelarska zveza Slovenije je na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oddala vlogo za priznanje PRO za kranjsko čebelo skupaj z novim, dopolnjenim rejskim programom. Sestavna dela vloge sta tudi število čebelarjev (rejcev) in število čebeljih družin (»živali«), ki jih ti posedujejo.

Zaradi tega bomo na regijskih posvetih konec novembra in v začetku decembra predstavili akcijo včlanjevanja v PRO (članarine ni). Obnavljanje članstva in vpis novih članov bosta potekala v okviru občnih zborov čebelarskih društev oz. hkrati s plačilom članarine za leto 2011.

Število članov in število čebeljih družin je pomembno zaradi reprezentativnosti PRO, ta pa je pomembna tako za Čebelarsko zvezo Slovenije kot za včlanjene čebelarje, saj so od »moči« PRO odvisni vsi ukrepi v čebelarstvu. Članstvo bomo odslej dopolnjevali vsako leto in bo trajalo do preklica. Za ukrep Tehnične pomoči se lahko prijavijo samo člani PRO, ki imajo opravljen izpit iz Smernic dobre čebelarske prakse, zato je pomembno, da bodo evidence ažurirane in da bomo čebelarji neovirano črpali razpisana sredstva. Čebelarska zveza Slovenije bo poslej izdajala potrdila zgolj na podlagi članskih evidenc v PRO. Zato vabimo vse čebelarje, da se včlanite v Priznano rejsko organizacijo za kranjsko čebelo in se zavezete za njeno ohranjanje.

Strokovni svet PRO

Zaračunavanje pasišč

Na Čebelarski zvezi Slovenije smo dobili informacije o zaračunavanjih pasišč, ki niso v skladu s pravilnikom. Vse čebelarje zato obveščamo, da je vrednost povračila za pasišče določena v 6. členu Pravilnika o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu, prometu s čebelami in programu napovedi medenja. Povračila za stroške, ki nastanejo pri razporejanju čebel, na čebelji panj ne smejo presegati protivrednosti 10 % povprečne

cene 1 kg medu v prodaji na drobno v prejšnjem letu oz. 15 % povprečne cene 1 kg medu v prodaji na drobno na pasiščih, ki so za izvajalca pašnega reda zelo oddaljena in teže dostopna. Povprečno ceno medu v prodaji na drobno v minulem letu izračuna ČZS in jo glede na stanje 31. decembra prejšnjega leta tudi objavi v čebelarskem glasilu. Prosimo vas, da na ČZS prijavite vsako kršitev tega pravilnika.

Kartica za pravilno označevanje medu

Skupaj s tokratno številko SČ ste prejeli tudi kartico za pravilno označevanje medu. Na prvi strani so na kratko povzeti podatki, ki so na nalepkah za med obvezni, na drugi strani pa je navedenih nekaj najpogostejših napak, ki se pojavljajo na njih.

Ob robu prve strani je merilo, ki naj vam bo v pomoč pri merjenju velikosti znakov za označevanje neto količine. Ti morajo biti veliki vsaj 4 mm, če pol-

nimo v kozarce, v katerih je več kot 200 g in manj kot 1000 g medu. Če je velikost znakov, ki označujejo neto količino, znotraj enega rumenega ali rdečega območja manjša, potem so ti premajhni.

Čebelarji, ki ne prejemajo Slovenskega čebelarja, lahko dobijo kartico na ČZS ali pri najbližjem terenskem svetovalcu.

*Andreja Kandolf, svetovalka JSSČ
za zagotavljanje varne hrane*

Zbiratelji Slovenskega čebelarja

Zbiratelji revije Slovenski čebelar lahko na Čebelarski zvezi Slovenije brezplačno dobijo posamezne odvečne številke oz. letnike revije od leta 1950 naprej. Tako lahko dobijo po en izvod števil, ki so izšle do leta 1989, oziroma tudi po

več izvodov števil, ki so izšle od leta 1990 naprej. Prevzem bo mogoč samo do konca leta 2010, in sicer vsak delovni četrtek od 13. do 17. ure, torej v delovnem času Čebelarske knjižnice Janeza Golčnika na Brdu pri Lukovici.

Razpis usposabljanj

ČZS, JSSČ razpisuje področja in teme čebelarskega usposabljanja v prvem polletju 2011. **Čebelarska društva lahko vloge za izvedbo usposabljanj** (tema in kontaktna oseba) pošljejo g. Marku Borku na e-naslov: marko.borko@czs.si ali po pošti na naslov ČZS. **Zadnji rok za oddajo vlog je 29. november 2010!** Ker je število ur, namenjenih usposabljanju, omejeno, bo pravočasno prispele vloge pregledala komisija in jih skušala realizirati v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Področje	Tema	Izvajalci
Zgodovina čebelarstva	Zgodovina čebelarstva	Franc Šivic, Matija Koštomaj, Ivan Atelšek
Izbrana poglavja biologija čebel	Izbrana poglavja biologija čebel	Anton Krivec, Stanislav Kapun, Andreja Kandolf, Janez Kropivšek, Milan Meglič, Zoran Zidarič
Tehnologija čebelarjenja	Oskrba čebeljih družin skozi leto	Ivan Bračko, Janko Goričan, Franc Gosar, Stanislav Kapun, Matija Koštomaj, Janez Kropivšek, Milan Meglič, Franc Prezelj, Zoran Zidarič, Jožef Švagelj, Vlado Auguštin
	Prevozno čebelarjenje	Janez Kropivšek, Anton Krivec
	Praktični prikaz čebelarjenja	Janez Kropivšek, Janko Goričan, Vlado Auguštin
	Alternativne čebelarske tehnologije	Milan Meglič, Matija Koštomaj, Milan Starovasnik
	Tehnologija čebelarjenja z nakladnimi panji	Matija Koštomaj, Janko Goričan, Janez Kropivšek, Milan Meglič, Franc Prezelj, Milan Starovasnik, Zoran Zidarič, Dominik Žvikart
	Tehnologija čebelarjenja z različnimi izpeljankami listovnih panjev	Ivan Bračko, Janko Goričan, Franc Gosar, Stanislav Kapun, Anton Krivec, Janez Kropivšek, Milan Meglič, Franc Prezelj
	Tehnologija čebelarjenja s Kirarjevimi panjem	Vlado Pušnik, Zoran Zidarič
	Ekološko čebelarjenje	Milan Meglič, Ivan Bračko

Vzreja matic	Vzreja čebeljih matic	Janez Kropivšek, Franc Gosar, Matija Koštomaj, Stanislav Plut, Franc Prezelj, Milan Starovasnik, Boštjan Noč
	Vzreja čebeljih matic delavnica	Janez Kropivšek, Franc Gosar, Matija Koštomaj, Franc Prezelj, Milan Starovasnik, Boštjan Noč
Čebelje paše	Prepoznavanje medovitih rastlin	Franc Šivic, Ivan Bračko
	Gozdne paše	Franc Šivic, Janez Kropivšek
	Napovedovanje medenja	ONS
	Čebelje paše v Sloveniji	Franc Šivic, Janez Kropivšek
	Terenski ogledi medonosnih rastlin in povzročiteljev gozdnega medenja	Franc Šivic, Janez Kropivšek
	Tehnologija pridelave in predelave voska	Severin Golmajer, Janko Goričan, Janez Kropivšek, Milan Meglič
	Tehnologija pridelave cvetnega prahu	Janko Goričan, Janez Kropivšek, Milan Meglič, Vlado Pušnik
	Tehnologija pridelave propolisa	Norbert Jedlovčnik, Janko Goričan, Janez Kropivšek, Milan Meglič, Vlado Pušnik
Čebelji pridelki	Pridobivanje matičnega mlečka	Jožef Korošec
Zagotavljanje kakovosti čebeljih pridelkov	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Andreja Kandolf, Tomaž Samec, Nataša Lilek, Milan Meglič, Vesna Veljanovski
Medene pijače	Izdelava medenih pijač	Franc Absec
Podjetništvo	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo	Tanja Magdič, Norbert Jedlovčnik, Milan Meglič, Tomaž Šauperl, Stanislav Kapun
	Čebelarstva zakonodaja	JSSČ
	Pridobivanje sredstev in koriščenje razpisov	JSSČ
	Računovodstvo za društva o vodenju računovodskih izkazov	Majda Gominšek
	Čebelarški turizem	Franc Šivic, Tomaž Šauperl
	Apiterapija	Franc Šivic, Vlado Pušnik, Tone Tome, Franc Grošelj
	Sadjarstvo in čebelarstvo	Janez Gačnik
Zdravstveno varstvo	Apitehnični ukrepi	Vlado Auguštin, Ivan Bračko, Franc Gosar, Jože Mur, Milan Meglič, Franc Prezelj

V kozarcih za med slovenskega porekla samo slovenski med

ČZS je na podlagi 12. člena Pravilnika o uporabi kozarca za slovenski med preverjala uporabo kozarca za med slovenskega izvora. Pri naključno izbranih čebelarjih, ki uporabljajo ta kozarec, je odvzela vzorce za mikroskopsko analizo, ki naj bi pokazala, ali je med res pridelan v Sloveniji. Pri nobenem od čebelarjev, ki so bili vključeni v kontrolo, ni bilo ugotovljeno nikakršno odstopanje, saj je mikroskopska analiza potrdila, da so analizirani vzorci vsebovali cvetni prah rastlin, ki so značilne za območje Republike Slovenije in ki rastejo pri nas. ČZS bo uporabo kozarca preverjala tudi letos, in sicer v prihodnjih

mesecih. Ob tej priložnosti obveščamo vse uporabnike kozarca za slovenski med, da bodo naključno izbrane obiskali delavci JSSČ in odvzeli vzorce za mikroskopsko analizo medu. Uporaba kozarca za med slovenskega porekla prispeva k prepoznavnosti in razlikovanju slovenskega medu od medu tujega izvora, ki se pojavlja na slovenskem trgu, vsak uporabnik kozarca za slovenski med pa ob nakupu podpiše izjavo, da bo v kozarce polnil samo med slovenskega izvora, za to pa je tudi v celoti odgovoren.

*Nataša Lilek, svetovalka JSSČ
za zagotavljanje varne hrane*

Delavnice terenskih svetovalcev

Jeseni, ko nas narava obdari s pisano paletto barv, čebelarji pripravljamo svoje čebelje pridelke za prodajo. Če ste negotovi, kako pravilno označiti med, ali če potrebujete pomoč pri oskrbi svojih čebeljih družin, pokličite terenskega svetovalca v vašem kraju in skupaj bosta odpravila težave, ki jih imate v svojem čebelarstvu. To svetovanje je za čebelarja povsem brezplačno. Poleg tega vse čebelarje obveščamo, da terenski svetovalci v tem obdobju za vse slovenske čebelarje izvajajo tudi delavnice na terenu. Spodaj objavljeni razpored delavnic se lahko pozneje iz objektivnih razlogov spremeni ali dopolni. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
2. nov.	19.00	Priprava čebel na zimo	Rudolf Cerk	Gostilna Godec, Borovnica	g. Cerk 030/604 004
4. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Tomaž Šauperl	OŠ Janka Padežnika Studenci	g. Vogrinec 041/818 705
5. nov.	16.00	Interna kontrola medu na terenu	Jože Frelih	Brode	g. Inglič 031/500 309
5. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Jožef Kokl	Gostišče pr' Tavčar ČD Begunje	g. Zor 01/531 80 82
5. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Janez Perčič	Lovski dom Pangršica	g. Mali 041/751 177
5. nov.	18.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Franc Podrižnik	Gostišče Grad Vrbovec, Nazarje	g. Podrižnik 030/604 068
6. nov.	9.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Maksim Proje	Čebelarški dom Črna na Koroškem	g. Germadnik 031/626 553
6. nov.	9.00	Interna kontrola medu na terenu	Andrej Jernej	Šolski čebelnjak na Blagovni	g. Jernej 030/604 064
6. nov.	9.00	Interna kontrola medu na terenu	Ciril Rupnik	V prostorih KS Sr. Kanomlja	g. Rupnik 041/475 308
7. nov.	9.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Franc Tomažič	Čebelarški dom Poljčane	g. Tomažič 051/358 051
8. nov.	19.00	Interna kontrola medu na terenu	Avgust Sinic	Čebelarški dom Radenci, Boračeva 40d	g. Sever 041/943 657
8. nov.	19.00	Interna kontrola medu na terenu	Miha Rozman	ČD Bohinj	g. Kotnik 041/842 621
9. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Dušan Žunko	OŠ Bovec	g. Komac 041/406 258
9. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Franc Tratnjek	Prostori občine Velika Polana	g. Tkalec 041/552 230
10. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Mihael Kamplet	Za Glasbeno šolo Ruše	g. Viher 031/500 703
10. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo	Jože Kokl	Čopova hiša	g. Pfajfar 041/437 462
10. nov.	18.00	Interna kontrola medu na terenu	Jože Frelih	Osnovna šola Cerklje	g. Strupi 031/663 001
10. nov.	18.00	Interna kontrola medu na terenu	Milan Meglič	Gostilna Majolka ČD Jesenice	g. Arh 041/784 091
11. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Maksim Proje	Čebelarški dom Žerjav	g. Mičič 041/754 272
11. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo	Stane Kokelj	Gostišče Fink, Liptovska cesta, Slovenske Konjice	g. Kokelj 030/604 065
11. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Avgust Sinic	Dvorana na Tišini	g. Andrejč 041/351 985
11. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Franc Tratnjek	Čebelarški dom ČD Beltinci	g. Šemen 031/787 235
12. nov.	16.00	Interna kontrola medu na terenu	Matej Leskovar	OŠ Slovenska Bistrica	g. Prah 041/768 351
12. nov.	16.00	Interna kontrola medu na terenu	Janez Luznar	ČD Radovljica, graščina na Linhartovem trgu	g. Luznar 041/948 077

12. nov.	17.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Brane Borštnik	Sejna dvorana občine Videm-Dobrepolje	g. Borštnik 030/604 002
12. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Avgust Sinic	Turistična kmetija pri Alenki, Gornji Ivanjci 21	ga. Kaučič 031/846 680
12. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Zorko Šabec	ČebelarSKI dom Ilirska Bistrica	g. Šabec 070/758 752
17. nov.	18.00	Priprava čebel na zimo	Aleksander Mikuš	Osnovna šola Cerklje	g. Strupi 031/663 001
18. nov.	20.00	Priprava čebel na zimo in interna kontrola medu na terenu	Zdenko Benčič	Krajevna skupnost Vrhopolje	g. Benčič 030/604 037
19. nov.	17.00	Interna kontrola medu na terenu	Tomaž Šauperl	ČD Rače pri g. Herganu	g. Hergan 031/430 344
21. nov.	9.00	Priprava čebel na zimo	Dušan Milinkovič	Učna pot v Beli krajini	g. Milinkovič 030/604 090
24. nov.	18.00	Interna kontrola medu na terenu	Martin Čuš	KGZ-Ptuj, Ormoška cesta 28, Ptuj	g. Kitak 041/864 166

Urn timer usposabljanj

ČZS nadaljuje s programom usposabljanja čebelarjev. Vsa usposabljanja so namenjene vsem slovenskim čebelarjem. **Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti novo člansko izkaznico ČZS!** Zaradi objektivnih razlogov lahko pride do naknadnih sprememb in dopolnitev urnika. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si. Za izvedbo predavanja Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu mora biti prijavljenih najmanj 15 udeležencev. **Do zaključka redakcije vsi termini novembrskih usposabljanj še niso bili določeni. CELOTEN URNIK USPOSABLJANJ ZA NOVEMBER BO OBJAVLJEN NA www.czs.si.**

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
4. nov.	17.00	Čebelje paše in značilnosti pašnih virov	Franc Šivic	Dom čebelarjev Hrastnik	g. Žerko 041/583 809
4. nov.	17.00	Apiterapija	Franc Grošelj in Tone Tome	Kulturni in gasilski dom, Blejska dobrava	g. Arh 041/784 091
5. nov.	17.00	Pridobivanje in predelava voska	Aleksander Mikuš	Kulturni dom Skaručna	g. Gosar 041/767 595
6. nov.	8.30	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Vesna Veljanovski	Občinska dvorana, Nova vas 4A, Nova vas	g. Palčič 031 618 900
6. nov.	9.00	Izdelava medenih pijač	Franc Absec	Lendava Dom dolga vas	g. Bratinščak 041/494 190
7. nov.	17.00	Pravilna priprava in uporaba oksalne kisline v čebelarstvu	Vlado Auguštin	ČebelarSKA učna pot, Žuniči	g. Auguštin 040/436 516
8. nov.	18.00	Vzreja čebeljih družin in čebeljih matic	Franc Prezelj	Modra dvorana, Jakličev dom, Videm	ga. Ljubič 041/606 739
10. nov.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaž Samec	OŠ Koroški jeklarji Javornik, Ravne na Koroškem	g. Krebs 041/668 546
10. nov.	17.00	Ekonomika pridelave in predelave čebeljih pridelkov	Norbert Jedlovčnik	Kulturno turistični center Sveta Ana	g. Kolarič 031/752 828
11. nov.	17.00	Gozdno medenje	Franc Šivic	Društvo upokojencev, Šolska 10a, Slovenj Gradec	g. Bauer 041/473 556
11. nov.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Milan Meglič	Lovski dom pod gradom, Bled	g. Legat 031/371 952
12. nov.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Vesna Veljanovski	Območna obrtna zbornica Črnomelj, Ulica 21. oktobra 10, Črnomelj	g. Auguštin 040 436 516
12. nov.	18.00	Tehnologija čebelarjenja z listovnim panjem in njegovimi prostorninskimi izpeljankami	Franc Prezelj	Dom čebelarjev Apis Ribnica, Dolenji Lazi	g. Škulj 041/368 115
13. nov.	13.00	Čebelji pridelki moč narave	Tomaž Samec	Grad, Murska Sobota	g. Bratinščak 041/494 190
17. nov.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Milan Meglič	Dom čebelarjev Brode	g. Novak 041/590 166

17. nov.	18.00	Tehnologija čebelarjenja z LR nakladnim panjem	Milan Starovasnik	Krajevna hiša Zgornja Velka	g. Petek 031/564 327
17. nov.	18.00	Trženje in ekonomika prodaje čebeljih pridelkov	Tanja Magdič	Restavracija Center, Lesce	g. Luznar 041/948 077
18. nov.	17.00	Gozdno medenje	Franc Šivic	Zavod za gluhe in naglušne, Vojkova 74, Ljubljana	g. Holzbauer 041/683 245
18. nov.	17.00	Oprava in aktivnosti čebelarjev v zimski dobi	Franc Prezelj	OŠ Šentjernej, Prvomajska 9, Šentjernej	g. Kragolnik 041/418 160
18. nov.	17.00	Tehnologija čebelarjenja z listovnim panjem in njegovimi prostorninskimi izpeljankami	Janez Kropivšek	Center požarne varnosti Domžale (Helios), Količevo 2, 1230 Domžale	g. Mihelič 040/209 004
20. nov.	9.00	Tehnologija čebelarjenja z listovnim panjem in njegovimi prostorninskimi izpeljankami	Franc Panker	Izobraževalni Center Slovenske Gorice, Trg osvoboditve 9, Lenart	g. Hameršak 031/883 463
24. nov.	17.00	Tehnologija čebelarjenja z listovnim panjem in njegovimi prostorninskimi izpeljankami	Franc Prezelj	Čopova Rojstna Hiša, Žirovnica	g. Pfajfar 041/437 462
26. nov.	17.00	Sadjarstvo in čebelarstvo	Janez Gačnik	Sevniški grad, Sevnica	g. Zagorc 031/874 462
27. nov.	9.00	Oprava in aktivnosti čebelarjev v zimski dobi	Franc Prezelj	Lovski dom, Rožnik 4, 1386 Stari trg pri Ložu	g. Palčič 031/618 900
27. nov.	9.00	Izdelava medenih pijač	Franc Absec	Center požarne varnosti Domžale (Helios), Količevo 2, 1230 Domžale	g. Mihelič 040/209 004
27. nov.	9.00	Oprava in aktivnosti čebelarjev v zimski dobi	Stanko Kapun	Zavod KGZS, Murska Sobota	g. Bratinščak 041/494 190

Program zatiranja varoze

3. nov.	16.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Jože Mur mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med.	Dom družbenih organizacij, Brezje pri Trziču 55, Trzič	g. Perne 041/643 506
3. nov.	18.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Vlado Auguštin Alenka Jurič, dr. vet. med.	Prostovoljno gasilsko društvo, Planina pri Sevnici 70, Planina pri Sevnici	g. Jazbinšek 041/794 177
10. nov.	16.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Vlado Auguštin mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.	ČC Slovenska vas pri Pivki	g. Logar 041/391 174
17. nov.	16.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Vlado Auguštin Borut Preinfalk, dr. vet. med.	Zadružni dom Zadvor, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	g. Alauf 041/661 098
17. nov.	17.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Tomaž Šauperl mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	Društvo upokojencev, Šolska 10a, Slovenj Gradec	g. Bauer 041/473 556
18. nov.	16.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Auguštin	KKC, Dolenjske Toplice	g. Turk 040/777 847
27. nov.	12.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Tomaž Šauperl mag. Lidija Mataž, dr. vet. med.	Zavod KGZS, Murska Sobota	g. Bratinščak 041/494 190

Cenik literature in spletna trgovina ČZS

Vso literaturo ČZS, objavljeno v SČ 10/2010, str. 328, lahko naročite po elektronski pošti:

barbara.dimc@czs.si oziroma po telefonu št.: 01/729 61 00. V kratkem bo literatura na razpolago tudi preko spletne trgovine na strani ČZS.

Voščite svojim najbližjim z voščilnico iz akcije »OHRANIMO ČEBELE«. Voščilnice lahko naročite vsak delovnik od 8. do 16. ure na telefonu 041/364 379 ali po e-pošti na naslovu tomi.spilak@soncek.org. Naročila voščilnic z motivom »OHRANIMO ČEBELE« zbiramo do 15.11.2010.

PRODAM

Suh cvetni prah, tel.: 040/692 397.

Svež matični mleček, tel.: 031/667 338.

Čebelj vosek, večjo količino, tel.: 01/723 12 99.

Lep, čist vosek, tel.: 040/553 020, 05/301 62 59.

Domače žganje, primerno za medeni liker, ugodno, tel.: 041/641 009.

Različne vrste medu, tel.: 031/269 475.

Točilo na 4 sate, inox, cena po dogovoru, tel.: 041/655 345.

Lipov, cvetlični, akacijev med po 5 EUR/kg, smrekov, kostanjev, hojev med po 5,5 EUR/kg, mogoča dostava, tel.: 041/385 620.

Mešani med, 50 kg, tel.: 041/221 197, 03/567 41 84.

Letošnji vrhunski akacijev in cvetlični med, tel.: 07/384 32 40.

20 novih AŽ 10-satarjev, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Čebelnjak 4,5 x 4m, lepo opremljen kot počitniška brunarica, poceni, tel.: 031/305 137 (zvečer).

Lesen kip čebelarja s krošnjo v naravni velikosti ter z vgrajenim

AŽ-panjem 8-satarjem, cena: 1000 EUR, tel.: 041/793 679.

Točilo za med na štiri sate, z motornim gonilom, tel.: 041/868 121.

KUPIM

Dvo- ali tro-etažne rabljene AŽ-panje, tel.: 051/827 129.

Čebelarstvo literaturo od leta 1898 do 1970, mogoča za menjava, tel.: 041/611 377.

MENJAM

Lipov med za gozdni in cvetlični, tel.: 041/540 232.

POPUSTI ZA ČLANE ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

APIS M&D
4-odstotni popust*

Logar
4-odstotni popust*

Čebelarstvo
Rihar-Kocjan
4-odstotni popust*

Čebelarstvo
LUCKA
4-odstotni popust*

IZDELAVANJE ČEBELJIH PANJEV
MIZARSTVO
KRŽE
4-odstotni popust*

belinka
10-odstotni popust*

TERME
SNOVIK
10-odstotni popust*

TPV
prikolice
20-odstotni popust*

medium
risk & design
-10%
www.medium.si

Posamezna podjetja članom ČZS omogočajo nakupe s popusti. Aktualen seznam popustov bomo objavljali v vsaki številki Slovenskega čebelarja. ČZS pospešeno išče še dodatne popuste in ugodnosti za svoje člane.

* Podrobnejše podatke o popustih najdete na spletni strani ČZS: www.czs.si ali v uredništvu revije Slovenski čebelar, tel.: 01/729 61 14.

MIZARSTVO KRŽE
1936

Prašilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

MIZARSTVO KRŽE
1936

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
Telefon/faks: 01/ 755-13-17
GSM: 041 420 200
E-pošta: spelakrze@yahoo.com

V spomin Cirilu Jalnu

Ciril Jalen se je rodil leta 1919 v lepi vasi pod Karavankami, na Rodinah. S svojim delom je neizbrisno zaznamoval slovensko čebelarstvo, predvsem na področju vzreje in ohranjanja naše kranjske čebele, za katero si je dolga leta zavzemal z vsem srcem in z vso vnetostjo. Za nas čebelarje je bil in bo ostal prava legenda.

Čebele je že kot otrok spoznal pri očetu in se pri njem tudi učil dela z njimi. Pozneje so ga čebele spremljale vse življenje. Pomembno leto je bilo leto 1963, ko sta z Ivanom Rodmanom začela pod Zelenico graditi plemenilno postajo in jo poimenovala Plemenilna postaja Antona Janše. Zgrajena je bila leta 1967. Ker je želel to delo opravljati čim bolj strokovno, se je izobraževal v Nemčiji, Avstriji in Švici. Udeleževal se je tudi simpozijev o vzreji in odbiru matic v Avstriji in v Nemčiji. Obiskoval je čebelarstvo šolo v Gradcu in v Frankfurtu. Vzredil je na tisoče matic, katerih potomke so po vsej Evropi, še več pa jih je po vsem svetu. Tako je tudi plemenilna postaja postala znana po vsem svetu.

Pred letom 1996 je bil tudi predsednik takratne uspešne Čebelarke družine Begunje, ki je delovala v okviru ČD Radovljica. S svojimi somišljeniki čebelarji je začel razmišljati o ustanovitvi samostojnega društva. Še istega leta je bil med soustanovitelji ČD Karavanke Begunje. Ves čas je sodeloval v upravnem odboru in s strokovnimi nasveti skrbel za napredek in uspešno delovanje društva. Vzgajal je mlade čebelarje in vedno je bil pripravljen svetovati tako mladim kot tudi starejšim čebelarjem.

Za svoje delo je prejel več odlikovanj. Leta 1973 prejel Wipplovo medaljo Avstrijske čebelarke zveze, še prej tudi odličji Antona Janše III. in II. stopnje, istega leta pa tudi najvišje odlikovanje, zlato medaljo

z redom I. stopnje Antona Janše ČZS. Leto pozneje je v Beogradu prejel diplomu »Napredni čebelar Jugoslavije«. ČZ Gorenjske mu je za življenjsko delo podelila odlikovanje z maketo čebelnjaka.

Ciril je z besedami in dejanji skrbel predvsem za ohranitev naše avtohtone kranjske čebele. Vsa leta je vestno vodil posebno knjigo vtisov obiskovalcev plemenilne postaje. Vsi zapiski potrjujejo visoko strokovno delo na področju vzreje matic. Še posebej je bil ponosen na številne pohvale, ki so jih o kakovosti matic zapisali kupci iz številnih delov sveta.

Nepozabna bodo ostala tudi redna letna srečanja na prvo avgustovsko nedeljo pod Zelenico, kjer je svojim čebelarskim tovarišem razkrival skrivnosti vzreje matic. Če bi hoteli zapisati vse, kar je v svojem življenju storil Ciril v čebelarstvu, bi nastala, kot je deljal njegov prijatelj, zajetna knjiga.

Pri tem pa ne smemo pozabiti niti drugih njegovih dejavnosti. Bil je častnik Gasilskega društva Smokuč, lovec Lovske družine Stol Žirovnica, režiser in igrlec pri Dramskem društvu Sokol, pozneje pa pri Kulturnem društvu Breznica. Tudi ta društva so mu podelila številne pohvale in odlikovanja.

Čebelarji Gorenjske in vse Slovenije se Cirilu zahvaljujemo za vse, kar je storil za slovensko čebelarstvo, predvsem za našo kranjsko čebelo. Za vedno bo ostal v našem spominu.

Anton Zor, predsednik ČD Karavanke Begunje

Foto: Brane Kozinc

Wachs HÖDL

Wachsverarbeiter | Imkereartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
Ponedeljek-petek
8:00-12:00 13:00-18:00
Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imajte svoj vosek pod nadzorom! Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

-Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voskal
Obvezna je predhodna telefonska najava!

-Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.

-Garantiramo razkuževanje s paro.
Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.

-Po željo izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.

-Obdelava voska možna skozi celo leto.

durch die Austria Bio
Garantie kontrollierter Betrieb

IVAN URŠIČ 1941–2010

Konec marca letos smo se na pokopališču v Kobaridu poslovili od Ivana Uršiča, prijatelja ter dolgoletnega čebelarja in člana ČD Tolmin. Čebelariti je začel že v rani mladosti, saj se je njegova družina ukvarjala s čebelarstvom že od konca 19. stoletja, ko se je čebelarstva priučil njegov ded Ivan Uršič - Loman. Ta je svoje čebelarske izkušnje prenesel na svojega sina Cirila, ta pa na mladega Ivana. Ivan je čebelje družine kmalu preselil iz rodnega Idrskega na Libušnje, na posestvo svojega strica, pozneje pa je čebelnjak postavil tudi na Svinem. V svojih najboljših letih je imel tudi do 35 čebeljih družin, vse dokler mu bolezen ni preprečila nadaljnje skrbi za njegove drage spremljevalke. Dolga leta je bil dejaven v ČD Tolmin in je po najboljših močeh pomagal okoliškim čebelarjem. Leta 2008 je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Člani ČD Tolmin ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Tolmin

FRANC MAČEK 1923–2010

Julija letos je čebelarske vrste zapustil dolgoletni član našega društva Franc Maček. Od njega smo se še zadnjič poslovili 17. julija 2010 na pokopališču Na gorci v Malečniku.

Franc je bil vzoren član našega društva in ljubiteljsko vdan vzreji svojih čebelic. Povprečno je gojil po nekaj deset čebeljih

družin v Kirarjevih panjih KA in KB, ki jih je sam izdeloval in jih s pridom uporabljal polnih 48 let oz. od 1952 do svoje smrti. Od leta 1952 do 1957 je bil član ČD Podbrežje, po ustanovitvi ČD Malečnik pa je kot soustanovitelj postal član našega društva. Nekaj časa je opravljal tudi bagajniške posle. Še z nekaterimi člani je opravil tečaj za čebelarskega preglednika, svoje znanje pa je koristno uporabljal za kontrolo zdravstvenega stanja čebel tako doma kot tudi v društvu.

Sodeloval je tudi pri ustanovitvi čebelarskega krožka na OŠ Malečnik. Za krožek je izdelal prvi šolski čebelnjak za 6 AŽ-panjev in ga podaril njegovim članom. Za svoje prizadevno delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

*Ignac Harb,
ČD Malečnik*

MARTIN VIDIC 1934–2010

Vse, ki smo ga poznali, je presenetila in pretresla vest, da je v soboto, 4. septembra 2010, povsem nepričakovano ugasnilo življenje našega dolgoletnega člana Martina Vidica. Ker smo se še na dan njegove smrti srečali in pogovarjali z njim, kar nismo verjeli, da je preminil tam, kjer se je najraje zadrževal – pri svojem čebelnjaku.

Luč sveta je ugledal novembra 1934 v Zgornjem Prekru, v družini s sedmimi otroki. Druga svetovna vojna mu ni prizanesla, saj je bil 15. avgusta 1944 kot devetletni fantič skupaj s svojo družino izseljen v taborišče Burghausen, od tam pa v Mauthau-

sen, od koder se je konec druge svetovne vojne vrnil na požgano domačijo. Otroška leta torej niso bila lahka. Delovno dobo si je do upokojitve leta 1992 nabiral v Usnjarni, Agromelu in Petrolu. Leta 1969 se poročil in si skupaj z družico na Vidmu zgradil družinsko hišo, ki jo je napolnil živav štirih otrok.

Že v osnovni šoli so ga zanimale čebele, zato je bil presrečen, ko je za birmo dobil dva kranjčica ter ju po petih urah hoje prinesel domov. Delo in ljubezen do čebel je združil, ko se je zaposlil v čebelarski zadrugi Agromel. Tam si je poleg praktičnega dela s čebelami pridobil tudi ustrezno strokovno čebelarsko izobrazbo in to mu je pozneje, ko je začel čebelariti na svojem, še kako prav koristilo. Ustvaril si je veliko prevozno čebelarstvo in prevažal čebele po vsej nekdanji Jugoslaviji. Svoje veliko čebelarsko znanje je prenašal na mlajše in starejše čebelarje v društvih, v katerih je deloval od leta 1958 pa vse do svoje prezgodnje smrti.

V Čebelarsko društvo Dolško je prišel iz Litije. V društvu je opravljal različne funkcije v upravnem odboru, v komisijah in povsod tam, kjer smo ga pač potrebovali. Od leta 1997 do letos je bil tudi podpredsednik društva. Brez njegove pomoči ni minilo nobeno čebelarsko srečanje ali prireditev. Vedno je pomagal čebelarjem, ki so izgubili čebelje družine. Kot eden največjih čebelarjev v društvu je na vseh občinskih in šolskih razstavah, dnevih odprtih vrat in drugih prireditvah s svojimi čebeljimi pridelki dostojno predstavljal čebelarstvo v naši dolini. Za svoje nesebično delo v društvu je prejel številna priznanja in vse tri stopnje odlikovanj Antona Janše. Pogrešali ga bomo in ohranili v lepem spominu!

ČD Dolško

STANISLAV ŠPANINGER
1929–2010

V začetku junija smo se čebelarji ČD Slovenska Bistrica poslovali od prijatelja in velikega čebelarja Stanislava Španingerja.

Rodil se je 26. aprila 1929, čebelariti pa je začel leta 1947, ko je kot mladenič na sosedovi smreki ujel svoj prvi roj. Leta 1952 se je včlanil v novo ustanovljeno ČD Pragersko in prevzel naloge blagajnika. Na tem položaju je bil vse do ukinitve društva leta 1958, ko so se pragerski

čebelarji priključili slovenjebistriškimi. Od leta 1998 do 2007 je bil član upravnega odbora ČD Slovenska Bistrica, leta 2007 pa je postal predsednik nadzornega odbora. Kljub bolezni je to delo opravljal vse do konca svojega življenja.

Na vrtu za hišo je postavil lep čebelnjak, v katerem je čebelaril povprečno s 30 čebeljimi družinami. Ker je bil po poklicu mizarjski mojster, si je panje in vse druge čebelarске potrebščine po večini izdelal sam. Srečen je bil, kadar je opazoval rojenje čebel, njihov svatovski ples in vračanje z medicino obloženih čebel v panj. V marsičem se je zgledoval po svojih čebelah, ki so vstajale, še

preden so sončni žarki obsijali jutranjo roso, ter neutrudno iz dneva v dan hitele na delo.

Za svoje delo v društvu in razvoj slovenskega čebelarstva je prejel odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje, na to pa je bil nad vse ponosen. Kljub hudi bolezni je rad razpravljal o čebelah, ki mu bodo ostale zveste, obiskovale bodo cvetje na njegovem mirnem domu in mu šepetale: »Spoštovale smo te in te imele rade, hvala ker si tako lepo skrbel za nas.«

Bil je velik, delaven, pošten, ustvarjalen, v napredek usmerjen človek. Kot takšnega ga bomo čebelarji ČD Slovenska Bistrica ohranili v trajnem spominu.

ČD Slovenska Bistrica

284 barvnih strani
16 x 24 cm
Redna cena: 35,99 €
Cena za člane ČZS: 28,80 €

Jürgen Tautz

ČUDEŽNI SVET ČEBEL

Poglobljen vpogled v življenje ene najbolj presenetljivih življenjskih oblik, kar jih poznamo – čebelje družine.

Vsem članom
Čebelarske zveze
Slovenije
pri nakupu knjige
nudimo

20 % popusta.

**Knjigo lahko naročite po elektronski pošti jasna.kopac@tzs.si
ali telefonski številki 01 479 02 25, kjer navedete geslo: ČEBELE ČZS.**

Posebna ponudba velja do 31.12.2010. Popusti se ne seštevajo in ne veljajo za knjige v akciji.

SIMPLY CLEVER

PRIJAZNA DO OKOLJA IN ŽEPA.

Škoda Octavia Combi 1.6 TDI GreenLine za 17.777 €

Dizelski motor: 77 kW/105 KM, kombinirana poraba goriva: 4,4 l/100 km, emisija CO₂: 116 g/km

Modeli GreenLine so na voljo v vseh barvah iz Škode ponudbe.

Informacije o celotni ponudbi na www.skoda.si in na brezplačni telefonski številki 080 1895.

Revija Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Spletna stran ČZS: www.czs.si

Spletna stran SČ: www.czs.si/slovenskicebelar.php

Spletna stran ONS: www.czs.si/Napoved/napoved_medjenja.php

Avtomatski odzivnik za paše - tel.: (01) 729 61 20.

Čebelarstva knjižnica Janeza Golničnika: vsak delovni četrtek med 13. in 17. uro.

Kontaktne podatke Čebelarstva Slovenije: tajništvo: (01) 729 61 00, faks: (01) 729 61 32, uredništvo (01) 729 61 14, Anton Tomec, tajnik: (01) 729 61 02, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041 370 409, info@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 040 436 512, nocb@czs.si, Francišek Volovlek, vodja ONS: 041 644 217, francisek.volovlek@czs.si, urednik Marko Borko: 051 637 204, marko.borko@czs.si.

Kontaktne podatke Javne svetovalne službe v čebelarstvu: Lidija Senič, vodja službe: 040 436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Auguštin, spec. za tehnologijo: 040 436 516, vlado.augustin@czs.si, Tanja Magdič, spec. za ekonomiko: 040 436 513, tanja.magdic@czs.si, Andreja Kandolf, spec. za zagotavljanje varne hrane: 040 436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, spec. za zagotavljanje varne hrane: 040 436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, spec. za zagotavljanje varne hrane: 040 436 517, tomaz.samec@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, administrativna delavka, (01) 729 61 24, 040 436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Auguštin, Marko Borko, dr. Janez Grad, Janez Gregori, prof. biol., Miro Leskovec,

Borut Preinfalk, dr. vet. med., Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., dr. med. Rodoljub Živadinović

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Priprava za tisk in tisk: Littera picta, d. o. o., Barletova cesta 4, 1215 Medvode

Naklada: 6750, Tiskano: 28. 10. 2010

Revija Slovenski čebelar, ki jo izdaja Čebelarstva zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 585.

APIS M&D®

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82, faks: (01) 755 73 52

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00

V mesecu novembru je
trgovina ob sobotah zaprta.

AŽ-PANJ 10-SATNI

AŽ-TRIETAŽNI PANJ

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,75 EUR/KG

SATNIKI:

AŽ-VRTAN,
LEPLJEN,
ZBIT 0,79 EUR /KOS
LR - STANDARD
LR 2/3

PRAŠILČEK
AŽ 5-IN 7-SATNI
75 - 57,40 EUR,
55 - 52,20 EUR

GRELCI ZA
MED 179 EUR

KAKOVOSTNA RSF-
TOČILA
AKCIJSKA CENA
298 EUR

STANDARDNI LR-PANJ
IN DVOTRETINJSKI
LR-PANJ
AKCIJSKA CENA
89,60 EUR

ŽICA ZA SATNIKE
250 g 4,5 EUR,
250 g CINK 2,2 EUR

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (razen lomljivih artiklov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 0,75 EUR/kg. ■ Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Vosek odkupujemo po 3,55 EUR za kilogram (po predhodnem dogovoru izplačilo v najkrajšem času). ■ Z veljavno čebelarstvo izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 EUR.

! SUPER AKCIJA !

SATNICE – AŽ-, LR-: 0,69 EUR

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

PRIZNANO VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC DEBEVEC

Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili na Opekarsko 16 na Vrhniki.

Konzumni sladkor za krmljenje čebel po ugodni ceni!

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Velika izbira modelov za vlivanje sveč.

V novembru vam ob nakupu dveh ali več modelov iz zaloge, za vsak model podarimo 5 m takta in držalo za takt.

Na voljo so brezplačni katalogi modelov za vlivanje sveč.

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
V novembru je trgovina ob sobotah zaprta.

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, 4208 Šenčur

tel.: 04 251 94 10, e-pošta: info@logar-trade.si, internet: www.logar-trade.si

Logar

Sod za vino, žganje, olje in ostale tekočine

Čistilna posoda za vosek 35 l ali 75 l

Posoda se uporablja za bistenje, čiščenje in razkuževanje voska. Izdelana je iz nerjavečega materiala in ima dvojno steno. Uporablja se s termo oljem.

Pri gotovinskem nakupu čebelarstva opreme v vrednosti nad 50 EUR priznamo čebelarjem z veljavno čebelarstvo izkaznico **4% popusta**.

Naročeno blago vam lahko odpošljemo po paketni pošti.

Kuhalnik voščin in korito za razkuževanje na plin

Namenjen je topljenju starih voščin (ca. 20 satov). Zunanjo posodo kuhalnika lahko uporabljate tudi za razkuževanje čebelarstva orodja, opreme, naklad, okvirjev.

Grelci za segrevanje medu in ostalih tekočin

